

Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií

Nad aktualizovanými údaji o orgánech AMG

Na zasedání Senátu AMG dne 4. května 1999 jsme požádali předsedy regionálních a oborových kolegií a odborných komisí o aktualizaci údajů o těchto orgánech. Výsledky tohoto šetření nyní předkládáme členské základně.

Muzea, která jsou zvána na jednání kolegií a nejsou přitom členy AMG, uvádíme kurzívou.

Doufáme, že kolegyně a kolegové, kteří na anketu nezareagovali, doplní údaje tak, abychom je mohli publikovat v příštím čísle Věstníku.

Sekretariát AMG

Regionální kolegia

Regionální kolegium je dobrovolné sdružení řádných a mimořádných členů na území určitého regionu. Jednotlivé členy zastupují zplnomocnění zástupci. Členové regionálního kolegia volí předsedu na dobu 3 let. ... Předseda svolává kolegium podle potřeby, nejméně však 2x v roce a nebo požádá-li o to alespoň polovina členů. ... Regionální kolegium vzniká a zaniká rozhodnutím členů na určitém území. (Stanovy AMG §10, odst. 1)

Kolegium muzeí jihovýchodních Čech

Předseda: Petr Pech, Okresní muzeum Pelhřimov, ve funkci je 2 roky, naposledy zvolen v říjnu 1997. Kolegium se schází 2 – 4 x ročně.

Členy kolegia jsou Okresní muzeum Jindřichův Hradec, Okresní muzeum Pelhřimov, Státní hrad Kámen, Městské muzeum dr. A. Hrdličky Humpolec, Městské muzeum A. Sovy Pacov, Městské muzeum a galerie Dačice, Městské muzeum Počátky, Městské muzeum Kamenice nad Lipou.

Kolegium pražských muzeí a galerií

Předsedkyně: PhDr. Eva Wolfová, Památník národního písemnictví, funkci zastává 1 rok, naposledy zvolena

v červnu 1998. Kolegium se schází 1 – 2 x ročně.

Členy kolegia jsou Karmel s.r.o. (provozovatel Vrtbovské zahrady), Mucha Museum, Muzeum hl. m. Prahy, Národní muzeum, Památník národního písemnictví, Pedagogické muzeum Jana Amose Komenského, Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků, Uměleckoprůmyslové muzeum, Historický ústav Armády ČR, Židovské muzeum, Muzeum Policie, Aqua Viva – Lázeňské muzeum, Zdravotnické muzeum, Muzeum dělnického hnutí, Muzeum MHD, Národní technické muzeum, Národní zemědělské muzeum.

Kolegium muzeí Prácheňska

Předseda: Mgr. Jan Kotalík, Prácheňské muzeum v Písku, funkci zastává 3 roky, naposledy zvolen 1996. Kolegium se schází 4 x ročně.

Členy kolegia jsou Prácheňské muzeum v Písku, Muzeum středního Poctaví ve Strakonici, *Městské muzeum Horažďovice*, Městské muzeum a galerie ve Vodňanech, Městské muzeum Volyně, Městské muzeum Blatná, Milevské muzeum, Městské muzeum v Týně nad Vltavou, Muzeum Šumavy v Sušici.

Kolegium muzeí Chebska a Sokolovska

Předsedkyně: PhDr. Eva Dittertová, Chebské muzeum, funkci zastává 1 rok, naposledy zvolena v listopadu 1998. Kolegium se schází 4 x ročně.

Členy kolegia jsou Muzeum a knihovny okresu Karlovy Vary, Okresní muzeum Sokolov, Městské muzeum Mariánské Lázně, *Městské muzeum Františkovy Lázně*, *Městské muzeum Aš*, Muzeum a galerie severního Plzeňska Mariánská Týnice-Kraiovice.

Kolegium muzeí severovýchodních Čech

Předsedkyně: Zita Zemanová, Třebouchovské muzeum betlémů, funkci zastává 1 rok, zvolena v lednu 1998.

Pro snazší orientaci...

Výstavní kalendář	od str. 3
Z činnosti kolegií a komisí	od str. 5
Zprávy, aktuality, informace	od str. 10
Diskuse	od str. 19
Muzea a veřejnost	od str. 22
Personálie	od str. 25
Semináře a konference	od str. 26
Nové stálé expozice	od str. 26
Pozvánka na výstavu	od str. 29
Muzejním knihovnám	od str. 21
Inzerce	str. 22
Volná místa	str. 31
A na závěr...	str. 32

Informace sekretariátu AMG

Sekretariát AMG oznamuje, že od 1. dubna 1999 sídlí na nové adrese:

Kostelní 42
170 00 Praha 7

**budova
Národního technického muzea**

tel./fax: 02/203 99 201

e-mail:
amg@vol.cz
amg@cz-museums.cz

Nový kontakt na muzeum Vysočiny v Jihlavě

tel.: 066/73 09 728-9
fax: 066/73 00 828
e-mail: muzeum.vysočiny@post.cz

Změny v Regionálním muzeu v Kopřivnici, o.p.s.

Ing. Lumír Kaválek již nezastává funkci ředitele, řízením byla pověřena pí. Lenka Hodslavská.

Od 1.10.1999 dochází ke změně otevírací doby v Muzeu Fojtství na 9-16 hod., vstupné se zvyšuje z 10,- Kč na 15,- Kč a z 5,- Kč na 10,- Kč.

Technické muzeum je od 1.10.1999 otevřeno od 9 do 16 hod.

Brno

Moravská galerie Brno

Nová stálá expozice v Pražákově paláci: Znovu a jinak - od 16. 9. 1999

Atrium Pražákovy paláce

Ivan Sobotka

19.10.1999 - 21.11.1999

Místodržitelství palác

Alternativní slovenská grafika

listopad - prosinec 1999

Místodržitelství palác a Pražákův palác

Od gotiky k renesanci - výtvarná

kultura Moravy a Slezska 1400 - 1550

15.10.1999 - 27.2.2000

Pražákův palác

Letem českým světem 1898 / 1998

23.9.1999 - 31.10.1999

Moravské zemské muzeum

Dietrichsteinský palác, Zelný trh 8, Brno

Barrande (200. výročí narození)

12.5.1999 - 31.12.1999

100. výročí vzniku VUT-

Škola pro Moravu

20.10.1999 - 31.12.1999

Hrátky s technikou

21.10.1999 - 31.1.2000

Mramorové sály, Muzejní 1, Brno

Meč - symbol moci, cti a odvahy

21.4.1999 - 30.10.1999

Biskupský dvůr

Středověk je když...

do 30.10.1999

O perníku

23.11.1999 - do ledna 2000

Etnografický ústav

Černé řemeslo

16.11.1999 - do ledna 2000

Pavilon Anthropos

Mamutí mládě z Magadanu

do 30. 11. 1999

Hledání domova - Rodas amaro than,

Romové - tradice a současnost

29.4.1999 - 30.11.1999

Muzeum města Brna

Plukovník pandurů - baron František

Trenck

20.5.1999 - 31.10.1999

Měniňská brána

Výroční výstava k jubileu brněnského

studia Českého rozhlasu

16.9.1999 - 31.10.1999

Divadlo Radost - výstava loutek

18.11.1999 - 9.1.2000

Muzeum romské kultury

Moravské zemské muzeum, Pavilon An-

thropos, Brno

Rodas amaro than - Hledání domova

29.4.1999 - 30.11.1999

Bruntál

Muzeum v Bruntále

Nová stálá expozice: Znovuootevřené expozice

Sakrální památky Bruntálského děkanátu

Fotografie - Jindřich Štreit

14.10.1999 - 21.11.1999

Břeclav

Městské muzeum a galerie

A nastal čas vánoční

listopad 1999-leden 2000

Rok 1989 v Břeclavi

listopad-prosinec 1999

Setkání (SVUT Jihovýchodní Moravy)

listopad-prosinec 1999

Oborová komise pro fotografii a film

Předseda: Mgr. Jiří Zikmund, Muzeum východních Čech Hradec Králové, funkci vykonává 5. rok, naposledy zvolen v r. 1995.

Užší vedení komise: PhDr. Věra Přenosilová, Národní muzeum Praha. Komise se schází cca 2 x ročně.

Oborová komise archeologů

Předseda: PhDr. Karel Sklenář, DrSc., Okresní muzeum Mělník, funkci vykonává 9. rok, naposledy zvolen 1997.

Užší vedení: PhDr. Zdeňka Měchurová, CSc., Moravské zemské muzeum Brno; PhDr. Martina Beková, Okresní muzeum Orlických hor Rychnov nad Kněžnou; PhDr. Alena Humpolová, Moravské zemské muzeum Brno; Mgr. Blanka Mikulková, Muzeum Vyškovska Vyškov; PhDr. Martin Oliiva, Moravské zemské muzeum Brno - Pavilon Anthropos; PhDr. Jaroslav Peška, Vlastivědné muzeum Olomouc; PhDr. Bedřich Štauber, Okresní muzeum Louny; PhDr. Jarmila Valentová, Regionální muzeum Kolín.

Komise se schází cca 3 x ročně.

Oborová komise botaniků

Předseda: RNDr. Ivan Růžička, Muzeum Vysočiny Jihlava, funkci vykonává 9. rok, naposledy zvolen v r. 1998.

Užší vedení: RNDr. Karel Sutorý, CSc., Moravské zemské muzeum Brno; RNDr. Vlastimil Tlusták, CSc., Vlastivědné muzeum Olomouc; RNDr. Blanka Skočdoplová, Národní muzeum Praha; RNDr. Miroslava Šandová, Muzeum Dr. B. Horáka Rokycany.

Komise se schází 1x ročně, dříve 2-3.

Oborová komise geologů

Předsedkyně: prom. geol. Petra Burdová, Národní muzeum Praha Bez odpovědi.

Oborová komise historiků umění

Předseda: PhDr. Jan Mohr, Severočeské muzeum Liberec Bez odpovědi.

Oborová komise pro nové dějiny

Předseda: PhDr. Stanislav Slavík, Národní muzeum Praha Bez odpovědi.

Oborová komise numismatiků

Předseda: PhDr. Eduard Šimek CSc., Národní muzeum Praha Bez odpovědi.

Oborová komise knihovníků

Předseda: PhDr. Helga Turková, Národní muzeum Bez odpovědi.

Odborné komise

Členy odborných komisí se mohou stát zaměstnanci členů, individuální a čestní členové AMG podle svého zájmu o danou problematiku,

specializaci apod. Ustavení odborných komisí schvaluje senát AMG. V čele odborné komise stojí předseda, kterého volí členové komise na dobu 3 let. ... Předseda svolává komisi podle potřeby, nejméně však 1x v roce a nebo požádá-li o to alespoň polovina členů. (Stanovy AMG §11, odst. 2)

Odborná komise lidového stavitelství

Předseda: PhDr. Lubomír Procházka, CSc., Okresní muzeum Příbram, funkci vykonává 3 roky, naposledy byl zvolen v r. 1996.

Užší vedení komise: Mgr. Luboš Smolík, Okresní muzeum Klatovy; PhDr. Helena Mevaldová, Národopisné oddělení Historického muzea Národního muzea.

Komise se schází 1 - 2 x ročně.

Členy komise jsou pracovníci těchto muzeí: Soubor lidových staveb Vysočina v Hlinsku, Muzeum Kroměřížska Kroměříž, Okresní muzeum a galerie Jičín, Okresní muzeum Klatovy, Národopisné odd. Historického muzea Národního muzea Praha, Regionální muzeum Kolín, Polabské muzeum Poděbrady, Polabské muzeum - Přerov nad Labem, Okresní muzeum Příbram, Vlastivědné muzeum Slavný - Národopisné muzeum Třebíz, Okresní muzeum Českého ráje Turnov, Ústav lidové kultury Strážnice, Podještědské muzeum Český Dub, Okresní muzeum Mělník, Muzeum a galerie severního Plzeňska Mariánská Týnice, Okresní muzeum Orlických hor Rychnov nad Kněžnou, Muzeum okresu Benešov Vlašim, Muzeum lidové architektury Zubrnice.

Odborná komise pro militária

Předseda: PhDr. Ladislav Čepička, Regionální muzeum a galerie Křivoklátska Lhota Bez odpovědi.

Odborná komise pro výpočetní techniku

Předsedkyně: Ing. Radka Durmonová, Moravské zemské muzeum Brno Bez odpovědi.

Odborná komise pro práci s veřejností

Předseda: Mgr. Pavel Holman, Ústav archeologie a muzeologie FF MU Brno Bez odpovědi.

Odborná komise pro muzejní management

Předsedkyně: PhDr. Helena Koenigsmarková, Uměleckoprůmyslové museum v Praze Bez odpovědi.

Z činnosti komisí a kolegií AMG

Komise novodobých dějin se sešla 29. září 1999 v Národním muzeu

Sedmnáct přítomných se shodlo na potřebě setkávat se a společně postupovat: podstata práce musí ale být oživena novým programem. Komisi je třeba pojmout jako komisi historickou, jako neformální zájmové společenství muzejních historiků. Musí usnadnit komunikaci mezi historiky muzeí AMG, zprostředkování a přístup k informacím, mělo by vytvořit prostředí pro řešení problémů, s nimiž se historik v muzeu setkává. Přítomní vybrali ze svého středu prozatímní koordinační skupinu (*Beneš, Okresní muzeum Ml. Bolešlav, Hozák, Národní technické muzeum, Krčmář, Západočeské muzeum Plzeň, Nosková, Okresní muzeum Frýdek-Místek, Slavík, Národní muzeum, Petráš, Jihočeské muzeum Č. Budějovice, Rašticová, Slovácké muzeum Uh. Hradiště*); která se pokusí pohnout řešením některých na schůzce vzpomenuých potíží. Patří k nim, podle výsledků debat, otázky:

- komunikace. Je třeba aktualizovat adresář muzejních historiků - zájemců o práci komise;
- způsoby diskuse a spolupráce při řešení živých a citlivých problémů profese. Jejich soubor lze upřesnit jedině po shromáždění podnětů z muzejních pracovišť (např.: *opomíjená témata regionální historie, formulace požá-*

advků pro DEMUS - historické obory, profesní a metodologické problémy...).

- Je třeba připravit plán činnosti pro rok 2000, svolat plénum zájemců o práci v komisi k ustavujícímu setkání (konec 1. čtvrtletí roku 2000).

Předpokladem rozumné existence komise je vedle péče koordinátorů o předsevzaté úkoly; poctivá spolupráce všech sympatizujících: je nutno být v kontaktu, informovat se, spolupracovat, provokovat k debatě.

Budeme rádi, získáme-li oporu v našem profesním společenství. Očekáváme Vaše reakce, přihlášky ke spolupráci (nezapomeňte vždy uvést současně platné spojení, adresu), připomínky. Na schůzce koordinační komise (v závěru roku 1999) shrneme ohlas této výzvy. Se všemi názory a závěry Vás aktuálně seznámí naši prostředníci, k nimž vedle členů koordinační skupiny budou patřit ještě další kolegové (*Jakl, Muzeum východních Čech Hradec Králové, Dvořák, Středočeské muzeum Roztoky*).

Spojení: (*písemně*):
Historická komise AMG
(dr. St. Slavík)
Národní muzeum, Václavské náměstí 68, PSČ Praha 1,
(*e-mail*): slavikst.@atlas.cz

Symposium o managementu sbírek – praktické zkušenosti z Nizozemí a ČR Národní technické muzeum, 6. září 1999

Celé pondělí 6. září probíhalo v téměř zaplněném kinosále Národního technického muzea na Letné symposium, kterým pokračuje dlouhodobá spolupráce mezi svazy českých a holandských muzeí. Jednodenní akce, organizačně zajišťovaná sekretariátem AMG s podporou prostředků z projektu MATRA a Open Society Fund, byla tentokrát věnována dílčímu, avšak velmi důležitému problému muzejní praxe – komplexnímu přístupu k zacházení se sbírkami, tzv. „managementu sbírek“. Seminář byl určen – i díky kvalitnímu překladu přednášených referátů – nejširší zainteresované muzejní veřejnosti a týkal se holandských zkušeností s hromadným zpracováním, konzervací a stěhování rozsáhlých sbírkových fondů, spojeným se snahou o vysokou efektivitu využití odborné práce a finančních prostředků a byla

věnována také problémům s novými i historickými depozitáři.

Pro radikální řešení neutěšeného stavu uložení a zpracování sbírek v holandských muzeích, zjištěného tamním nejvyšším kontrolním úřadem koncem 70. let, byl zpracován tzv. plán „Delta“. Dnešní výsledky ukazují, že i na první pohled beznadějná situace je řešitelná – především s dostatkem dobré vůle ze strany muzeí. Plánovitá péče o sbírky umožňuje muzejníkům nejen získat nadhled, důležitý v každodenní ubíjející rutině a množství valících se úkolů, ale i porovnávat úroveň péče mezi institucemi a přesvědčit okolí o smyslnosti muzejní práce.

Symposium moderovala ředitelka pražského Uměleckoprůmyslového muzea Helena Koenigsmarková, přednášeli konzultant Národního institutu pro kulturní dědictví Frank

Borneo – perla tropické Asie

10.8.1999 – 24.10.1999

80. výročí založení břeclavského gymnázia

10.9.1999 – do října 1999

Otakar Kudlík a Pavel Kostrhun

- obrazy, kresby, sochy

15.10.1999 – do listopadu 1999

Bučovice

Muzeum Bučovice

Vltavíny

září-říjen 1999

Betlémy

listopad-prosinec 1999

Čáslav

Městské muzeum

... s vůní kávy

2.8.1999 – 31.10.1999

Znovuotevření muzejní budovy

po 115 letech

od 16.9.1999

Pohádkové postavy Zdenka Sejčka

8.11.1999 – 22.11.1999

Výstavní síň, Čermákova 132, Čáslav

Obrazy Kamily Ženaté

3.10.1999 – 24.10.1999

Keramika - Jitka Fingerová

15.11.1999 – 28.11.1999

Obrazy Pavla Kabeláče

15.11.1999 – 28.11.1999

Čelákovice

Městské muzeum v Čelákovicích

Mezinárodní přehlídka fotografií:

Piotr Szymon (Polsko) - Poutníci

9.10.1999 – 31.10.1999

Česká Lípa

Okresní vlastivědné muzeum

Příroda Turecka

20.10.1999 – 28.11.1999

Česká Skalice

Textilní muzeum TIBA

ve spolupráci s Muzeem B. Němcové

Les blízký přírodě - fotografie

Ing. Jiřího Vaňka

květen - prosinec 1999

České Budějovice

Jihočeské muzeum

Orchideje - výstava

listopad 1999

Optické a astronomické přístroje

23.2.1999 – 31.12.1999

Nejstarší Českobudějovické fotoateliéry

od pol. 19. století do počátku 20. století

24.6.1999 – 31.12.1999

Vzhůru do hospody - pivovary a

hostince v proměnách času

16.10.1999 – do února 2000

Otokar Mokřý - výstava

2.11.1999 – 27.2.2000

Wortnerův dům AJG

Obrazy měsíce

celoročně 1999

Jaroslav Koliha - obrazy a pastely

z let 1950 - 1999

23.9.1999 – 25.11.1999

Margita Titlová

25.11.1999 – 16.1.2000

Český Brod

Podlipanské muzeum

Obrazy a užité umění Vu Van Ging

říjen 1999

Autogramy

21.9.1999 - 31.10.1999

Zounekova síň

Historický cín

17.4.1999 - 31.12.1999

Český Krumlov

Okresní muzeum

Práce žáků grafické školy v Linci

2.10.1999 - 31.10.1999

Petr Fidrich - plastiky

5.11.1999 - 26.11.1999

Dačice

Městské muzeum a galerie

Divadelní soubor Tyl Dačice

- 115 let trvání

8.6.1999 - do konce roku 1999

Stalo se v Dačicích

16.10.1999 - 21.11.1999

Od podzimu do Vánoc

27.11.1999 - 30.12.1999

Děčín

Okresní muzeum

Museum loutek Milana Knížáka

květen-říjen 1999

Koptské tkaniny

únor-říjen 1999

Kolébka sklárny Chříbská

19.5.1999 - do října 1999

Ve znamení lilie - 75. výročí skautské

družiny v Děčíně

22.9.1999 - září-říjen 1999

Stegův Děčín - obrazy Občanského

sdužení malířů severních Čech

6.10.1999 - říjen 1999

Dobrošov

Pevnost Dobrošov, národní kulturní památka

Naše armáda 1918-1938 v miniaturách

sběratele Lubora Šušlíka

duben-říjen 1999

Domažlice

Galerie Bratří Špillarů

Helena Schmaus-Shoonerová,

keramické objekty

listopad-prosinec 1999

TICHO - keramika Jany Šlechtové

7.9.1999 - 26.10.1999

Dvůr Králové nad Labem

Městské muzeum

Tradice kronikářství v okrese Trutnov s

přihlednutím ke tradici Královédvorská

18.10.1999 - 30.10.1999

Naše město očima dětí

8.11.1999 - 19.11.1999

Frýdek-Místek

Muzeum Beskyd

Lenka Kovalová - Pohledy za horizont

1.10.1999 - 21.11.1999

Historické psací stroje

17.10.1999 - 31.12.1999

Havířov

Památník Životické tragédie

František Šwider (1911 - 1997)

- výběr z tvorby

do 31. 12. 1999

Bergenvoet, ředitelka Muzea knihy v Haagu Marie Ch. van der Sman a ředitel Vojsenského muzea v Delftu Jan. A. Buisse. O českých zkušenostech s dostavbou depozitárního areálu v Terezíně a výpůjční administrativou informovali ředitel Historického muzea Národního muzea Eduard Šimek a vedoucí oddělení ochrany movitého kulturního dědictví Ministerstva kultury ČR Dagmar Šefčíková. Vzhledem k intenzitě informačního

toku od řečnického pultu a promítací plochy nekončilo symposium bouřlivou diskusí o neřešitelných vnitřních problémech profese, nekončilo však také rezignovaným rozchodem.

Doufejme, že vnitřní napětí vybuzené přednášejícími a nové impulsy se postupně přetaví do oživení v muzejní obci. Na podzimní dny jsou totiž připravovány další dvě akce podobného druhu.

Petr Krajčí

Jednání muzejních etnografů dne 7.9. 1999 ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

Přítomni: J. Langhammerová (Národní muzeum Praha), H. Šenfeldová (Národní muzeum Praha), D. Sedláková (Národní muzeum Praha), H. Mevaldová (Národní muzeum Praha), J. Zastávková (Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm), E. Hovorková (Muzeum Těšínska Český Těšín), V. Jakoubčová (Okresní muzeum Českého ráje Turnov), J. Veselská (Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm), I. Vojancová (Soubor lidových staveb Vysočina Hlinsko), D. Drápala (Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm), M. Šimša (Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm), H. Dvořáková (Moravské zemské muzeum Brno), L. Blažková (Okresní muzeum Příbram), M. Branstetrová (Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm), I. Plánka (Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín), A. Prudká (Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín), J. Pavlišťák (Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín), F. Ledvinka (Muzeum lidové architektury Zubrnice), D. Linková (Okresní muzeum a galerie Jičín), Z. Lenderová (Muzeum východních Čech Hradec Králové).

Stávající předsedkyně komise etnografů při AMG PhDr. Zdena Lenderová přednesla zprávu o činnosti komise v předešlém období.

Hlavním cílem setkání bylo

zvolení nového předsednictva a předsedy. Bylo dohodnuto, že vedení komise se ujme PhDr. Dagmar Linková z Okresního muzea a galerie v Jičíně a dále byli ustanoveni zástupci jednotlivých oblastí do předsednictva komise:

- pro Prahu - PhDr. Danuše Sedláková, Národní muzeum Praha
- pro střední Čechy - Mgr. Lenka Blažková, Okresní muzeum Příbram
- pro severozápadní Čechy - PhDr. František Ledvinka, Muzeum lidové architektury Zubrnice
- pro jižní Čechy - PhDr. Alexandra Žvonařová, Okresní muzeum Jindřichův Hradec
- pro jižní Moravu - PhDr. Lenka Nováková, Moravské zemské muzeum Brno
- pro jihovýchodní Moravu - PhDr. Blanka Petraková, Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín
- Mgr. Martin Šimša, Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm
- PhDr. Zdena Lenderová, Muzeum východních Čech Hradec Králové

Komise v tomto novém složení se do konce roku 1999 sejde na setkání v Praze. Termín a konkrétní místo bude upřesněno.

Zdena Lenderová

Seminář a zasedání odborné komise lidového stavitelství AMG v Klatovech

Další ze specializovaných seminářů pořádaných každý rok odbornou komisí lidového stavitelství AMG se konal v roce 1999 ve spolupráci s Okresním muzeem (dále jen OM) v Klatovech a kolegiem muzeí v přírodě AMG, a to ve dnech 25.-27.5. v klatovském muzeu. Seminář byl věnován aktuální problematice fotografické dokumentace lidového stavitelství a zahrnul dva tématické okruhy.

Šlo jednak o metodiku současné fotografické dokumentace lidového stavitelství v terénu, a jednak o fondy fotografické dokumentace uložené ve sbírkách muzeí a o možnosti jejich využití ke studiu regionálních forem lidového domu v českých zemích. Na semináři se hovořilo však spíše ke druhému tématickému bloku, zazněly na něm i příspěvky týkající se některých aspektů evidence a zpracování

sbírek fotografií.

Úvodní referát semináře přednesl L. Procházka (Okresní muzeum Příbram – Hornické muzeum), který poukázal na některé problémy současné fotodokumentace prováděné při etnografických terénních výzkumech lidové architektury. Nastínil zároveň postup fotografické dokumentace sledovaného objektu lidového stavitelství. Stručně též pohovořil o souborech fotografické dokumentace k lidové architektuře Šumavy a Pošumaví uložených v Městském muzeu v Horažďovicích (okres Klatovy). R. Tykal (Městský úřad Měčín) se zaměřil na historický fotoarchív OM Klatovy, v němž vyzdvihl zvláště negativy z l. 1911 – 1948 zachycující lidovou architekturu Klatovska, zvláště pak cenné záběry roubených špýcharů s valenou klenbou. Na jeho příspěvek navázal svým vystoupením L. Smolík (OM Klatovy), který pojednal o fotodokumentaci lidové architektury na Klatovsku v 80. – 90. letech 20. století spojené zejména s budovanou Expozicí lidové architektury v Chanovicích. Fotografickou dokumentaci lidového stavitelství z fondů Regionálního muzea v Kolíně představil D. Hobl (Regionální muzeum Kolín). Zabýval se především dokumentací při výstavbě Muzea lidových staveb (dále jen MLA) v Kouřimi a transferu vybraných objektů. Stručně se též zmínil o souborech fotografické dokumentace z fondů Podlipanského muzea v Českém Brodě.

F. Ledvinka (Památkový ústav v Ústí nad Labem) ve svém příspěvku „K dokumentaci lidové architektury a etnických jevů v MLA Zubrnice“ hovořil zejména o potřebě detailní fotodokumentace prováděné u objektů určených pro transfer nebo u nichž se předpokládá částečná re-

konstrukce. Měla by vzniknout jakási databanka fotografické dokumentace detailů staveb (jde o detaily neřešené v měřičské dokumentaci a nezachycené fotodokumentací při zaměřování objektů). Možnostmi fotografické dokumentace obyčejových tradic spojených s lidovým domem se zabývala V. Jiřiková (Praha), O. Floriánová (Ústav lidové kultury Strážnice) pojednala o fotodokumentaci drobných sakrálních objektů na Strážnicku. Byl též přednesen referát J. Langra na téma „Struktura dokumentačního kompletu usedlosti“. Dále zazněly příspěvky pojednávající o fotografické dokumentaci lidového stavitelství uložené ve fondech Muzea Českého krasu v Berouně (H. Mevaldová, Národní muzeum Praha), Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (Z. Cvikl) a v Ústavu pro etnografii a folkloristiku Akademie věd ČR Praha (J. Vařeka).

V rámci exkurze po významných lokalitách s hodnotnou lidovou architekturou okresu Klatovy (Petrovice u Měčína, Chanovice, Břežany) provedl v Plánici u rodného domku F. Křížka soukromý fotograf P. Kříž z Roztok u Prahy stručnou instruktáž základní fotografické dokumentace v terénu (tedy jak a čím fotografovat vytypované objekty lidové architektury). Na zasedání odborné skupiny lidového stavitelství pak byla konstatována užitečnost pořádání takto specializovaných seminářů k vybraným problémům studia a dokumentace lidového stavitelství střídanými se semináři zaměřenými na prezentování nejnovějších poznatků ze studia regionálních forem lidové architektury v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Lubomír Procházka
předseda komise lidového stavitelství

Seminář muzejních geologů České a Slovenské republiky v Berouně

Mezi odbornými pracovníky muzeí v České republice se stalo dobrým zvykem pořádat pravidelná setkání za účelem získání aktuálních informací a předávání zkušeností ze své práce. Semináře jsou mezinárodní, neboť se jich zúčastňují jak čeští, tak slovenští muzejní geologové. Pořádají se vždy dva roky po sobě v České republice a třetím rokem ve Slovenské republice. Na posledním semináři je obvykle pověřen jeden z kolegů uspořádáním dalšího setkání v místě jeho působnosti. Pro pořádající muzeum je příprava geologického semináře prestižní záležitostí. Na semináři muzejních geologů ve Spišské Nové Vsi v roce 1998 byla pověřena uspořádáním dalšího semináře

RNDr. Irena Jančaříková, geoložka Muzea Českého krasu v Berouně. V roce 1999 proto seminář uspořádalo berounské muzeum. Byl věnován 200letému výročí narození Joachima Barranda (1799 – 1883). Všechna místa, navštívená v rámci semináře, ležela v oblasti Barrandienu a některá z nich patřila ke klasickým Barrandovým lokalitám.

Příprava semináře

Město Beroun leží z geologického hlediska v centrální části Barrandienu. Jeho okolí je tvořeno hlavně svrchnoproterozoickými a staropaleozoickými horninami. Geologický výzkum těchto hornin započal již před dvěma sty lety a přinesl obje-

Výstavní síň Musaion

Co jsou mokřady?
září-listopad 1999

Havlíčkův Brod

Galerie výtvarného umění
Současná česká ilustrační tvorba
(7. ročník)

15.10.1999 – 28.11.1999

Okresní vlastivědné muzeum

Po deseti letech
listopad 1999

R. Dvořák – *Plastiky*
září-říjen 1999

Houby
říjen 1999

Hlinsko v Čechách

Městské muzeum a galerie

František Štorek – sochy, Jaroslava Pešicová – obrazy a tapiserie
25.9.1999 – 31.10.1999

Oldřich Kulhánek – obrazy a grafiky
27.11.1999 – 30.12.1999

Soubor lidových staveb Vysočina

Herdule a paličky
5.6.1999 – 31.10.1999

Vánoce na Veselém kopci
27.11.1999 – 12.12.1999

Soubor lidových staveb Vysočina – Betlém

Obrazky ze starého Hlínecka
7.9.1999 – 14.11.1999

Hluboká nad Vltavou

Alšova jihočeská galerie

Jiří Trnka (1912-1969)
3.7.1999 – 31.10.1999

Hodonín

Galerie výtvarného umění

Mladé setkání '99
září-listopad 1999

Masarykovo muzeum v Hodoníně

Masarykologický seminář
listopad 1999

České animované pohádky
13.9.1999 – 7.11.1999

František Gajda – dřevěné sakrální plastiky
15.11.1999 – 7.1.2000

Horní Planá

Rodný domek Adalberta Stiftera

Pohlednice ze Stifterovy domoviny
duben-říjen 1999

Most mezi lidmi – Zvonková / Glöckenberg
duben-říjen 1999

Plana, Plan, Ober Plan, Horní Planá – 650 let městských práv
10.7.1999 – do října 1999

Poslední host – Johannes Urzidil
11.9.1999 – do října 1999

Hranice

Městské muzeum a galerie

Výstavní síň Synagoga, Janáčkova 728, Jan Hendrych – plastiky
23.9.1999 – 31.10.1999

Humpolec

Muzeum dr. Aleše Hrdličky

Výpočetní technika. Aranžmá ze suchých květin Pavly Kořenářové
listopad 1999

Jarka a Paul Seifertovi, SRN - obrazy
říjen 1999

Cheb

Chebské muzeum

Užitě umění secese ze sbírek
západočeských muzeí
14.5.1999 - 21.11.1999

Chomutov

Okresní muzeum

Perštejň a okolí
září-říjen 1999

Výstava žáků soukromého gymnázia
říjen-prosinec 1999

Chomutovsko na starých pohlednicích
23.9.1999 - do ledna 2000

Betlémy

20.11.1999 - do ledna 2000

Chrast u Chrudimě

Městské muzeum

Vystřihovaná grafika a tapiserie
Kornelie Němečkové a tvorba Zdeňka
Němečka
25.9.1999 - 31.10.1999

Chrudim

Kabinet ex libris

Grafici pro SSPE (1918 - 1998)
9.10.1999 - 31.12.1999

Slezské zemské muzeum v Opavě,
Památník P. Bezruče

Koně v ex libris Emila Kotrby
září-listopad 1999

Výstavní sály Okresního muzea
v Chrudimi

IX. Trienále českého ex libris
9.10.1999 - 14.11.1999

Muzeum loutkářských kultur

Hovory v Paříži
říjen 1999

Tomáš Štolba, Renata Štolbová
- loutky a obrazy
1.3.1999 - do února 2000

Petr Matásek - portrét výtvarníka
1.4.1999 - do února 2000

Loutkové divadlo Radost Brno
- 50 let s Radostí
1.4.1999 - do února 2000

Galerie muzea - Břetislavova 75

Betlémy III. ze sbírky Františka Valeny
28.10.1999 - 9.1.2000

Okresní muzeum

IX. Trienále českého ex libris Chrudim
9.10.1999 - 15.11.1999

Jablonec nad Nisou

Muzeum skla a bižuterie

Vánoční ozdoby
listopad-prosinec 1999
Schránky vůní
27.9.1999 - 31.12.1999

Galerie Belveder

Kubíkovi - Tvorba dvou generací -
design, šperky, hračky, restaurátorské
práce TRADICE
9.9.1999 - 31.12.1999

Jeseník

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Z geologie Jesenicka
14.10.1999 - 30.11.1999

Jeseník-lázně, rodný dům V. Priessnitz
V. Priessnitz a lázně Gräfenburg
- expozice
říjen 1999

vy světového, evropského a republikového významu. Světový význam mají zejména bohaté nálezy mořských bezobratlých živočichů ze starších prvohor. Vzhledem k existenci unikátních geologických jevů tradičně navštěvuje Berounsko řada našich i zahraničních geologů. Beroun se tak stal přirozeným východištěm geologických exkurzí. Beroun navštěvoval dokonce i samotný Joachim Barrande, který se přátelil s berounským měšťanem a vášnivým sběratelem zkamenělin Martinem Duslem.

S geologií na Berounsku je možné se seznámit kromě jiného také prostřednictvím geologických kongresů a seminářů. Např. Mezinárodní geologický kongres ve Vídni v roce 1903 zahrnoval sedmidenní geologickou exkurzi do oblasti Barrandienu, v rámci které navštívili významní geologové té doby i město Beroun a jeho okolí. V roce 1968 navštívili Beroun účastníci Mezinárodního geologického kongresu v Praze a v berounském muzeu byla při této příležitosti otevřena stálá "Geologicko - paleontologická expozice Barrandien". Ve výčtu významných geologických akcí na Berounsku by bylo samozřejmě možné pokračovat.

Muzeum Českého krasu v Berouně v červnu 1999 navázalo na tyto tradice a uspořádalo týdenní seminář muzejních geologů České a Slovenské republiky, kterého se zúčastnilo 46 odborných pracovníků ze 31 instituce české a 4 účastníci byli ze 3 slovenských muzeí. Vysoký zájem celkem 50 účastníků byl korunován perfektní přípravou 11 organizátorů a lektorů. Celá akce byla financována též za přispění Města Berouna, Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií a firmy TBG Beroun.

Program semináře

pondělí 7. června

Vzhledem k rozdílným vzdálenostem bylo pondělí vyhrazeno dojezdu do místa, ubytování a registraci.

úterý 8. června

V úterý byl seminář slavnostně zahájen v obřadní síni berounské radnice. Zde přivítala účastníky semináře místostarostka Městského úřadu v Berouně PhDr. Anna Matoušková a ředitelka Muzea Českého krasu v Berouně PhDr. Jana Čapková. RNDr. Irena Jančaříková podala kolegům výklad o unikátní štukové stropní výzdobě v obřadní síni, kde jsou hlavním motivem trilobiti z Berouna a jeho nejbližšího okolí, zhotovení podle skutečných předloh.

V budově Městského úřadu v Berouně proběhla přednášková

část semináře. Zahájil ji RNDr. Jiří Litochleb z Národního muzea v Praze přednáškou "Informace o stavu a činnosti muzeí v České republice". Petra Burdová, předsedkyně geologické komise Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií (dále jen AMG) informovala účastníky semináře o činnosti této asociace. Po její přednášce byl do geologické komise AMG navržen a zvolen další člen, Ing. Pavel Beran, ředitel Okresního muzea a knihovny v Sokolově. Následovala poutavá přednáška RNDr. Rudolfa Ďudi z Východoslovenského muzea v Košicích "Informace o stavu a činnosti muzeí ve Slovenské republice". Blok přednášek uzavřel RNDr. Bohumil Kučera z Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, který hovořil na téma "Realizace zákona o ochraně přírody v praxi". Ke všem předneseným tématům se rozpoutala živá diskuse, která byla obohacena původně neplánovaným vystoupením geologů Mgr. Vladimíra Lysenka z Ministerstva životního prostředí a Mgr. Petra Budila z Českého geologického ústavu. Po skončení přednáškové části semináře pozvala PhDr. Jana Čapková geology na prohlídku Muzea Českého krasu v Berouně, kde byly v roce 1997 otevřeny čtyři stálé expozice o Českém krasu, mezi nimi také nová "Geologicko - paleontologická expozice Barrandien".

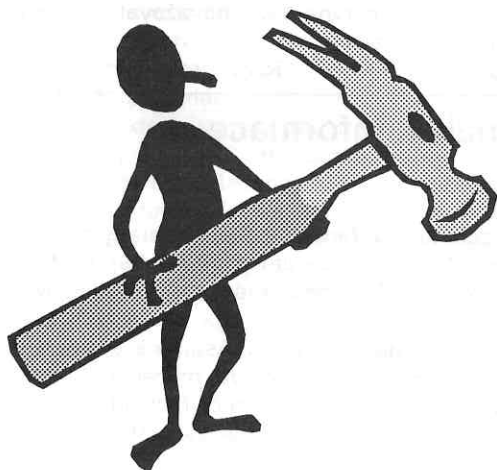
Odpolední program semináře obsahoval prohlídku lomařského skanzenu Solvayovy lomy, který provozuje občanské sdružení Společnost Barbora. Zde si geologové prohlédli expozici v domku bývalého skladu Solvayových lomů, dokumentující těžbu vápenců v Českém krasu. Všichni měli možnost se svést ve vláčku na rekonstruované úzkorozchodné lomové dráze. Vláček dovezl návštěvníky skanzenu ke vchodu do dopravní štolky. Ve štolce byly vystaveny exponáty kolejové dopravy. Po prohlídce skanzenu nastal pěší přesun přes Solvayovy lomy a vyhlídku na Skále do Svatého Jana pod Skalou. Ve Svatém Janu pod Skalou byla pro geology připravena prohlídka kostela sv. Jana Křtitele ze 17. století. Kostelem se prochází do travertinové jeskyně svatého Ivana. Travertiny, přesněji pramenné vápence, zde tvoří mohutnou kupu, která slouží jako opěrný stratigrafický profil evropského významu pro období středního a vyššího holocénu. Po příjezdu geologů do Berouna byl první den semináře zakončen večeří v restauraci Na Baště.

středa 9. června

Ve středu 9. června čekala účastníky semináře nejprve prohlídka důlní expozice Chrutenická šachta,

provozované občanským sdružením CMA, společnosti pro výzkum historického podzemí. Turisticky jsou zpřístupněny prostory 7. a 8. patra bývalého železnorudného dolu. Těžily se zde barrandienské sedimentární železné rudy. Důl měl 84 podzemních pater a sahal do hloubky 426 metrů. Dnes je důl kromě prvních osmi pater zatopený. Ve zpřístupněných štolách je shromážděna řada unikátních technických exponátů. Účastníci semináře se zasloužili o makroskopickou identifikaci mineralogických ukázek, které zde občanské sdružení shromáždilo, ale bez příslušných znalostí je nemohlo řádně vystavit. Další navštívenou lokalitou se stal činný lom Kosov u Berouna, poskytující jeden z nejinstruktivnějších profilů vyšším silurem v evropském měřítku. Jsou zde odkryty synklinálně uložené silurské vrstvy. Na nejnižších etážích se vyskytují graptolitové břidlice stupně wenlocku, výše potom faciálně pestrý sled s polohami vulkanoklastických hornin, tvořící kopaninské souvrství stupně ludlowu. Na nejvyšších etážích lomu probíhá hranice silurských stupňů ludlow a přídol. Lokalita Kosov je pozoruhodná z paleontologického, mineralogického i tektonického hlediska. Pro svůj význam nesměla chybět na seznamu lokalit navštívených v rámci semináře.

Totéž se týkalo činného lomu na Kněžském vrchu u Těškova. Prohlídku této lokality si vyžádali muzejní geologové již na semináři ve Spišské Nové Vsi. V lomu se těží a na šterkový kámen používají svrchnokambričské ryolity křivoklátsko-rokycanského vulkanického pásma. Těžené horniny místy obsahují křemenné žíly s dutinami, bohaté na minerály. Kromě křemene a jeho odrůd jsou zajímavé výskyty fosfátové asociace a mnoha dalších minerálů, kterých zde bylo popsáno kolem třiceti druhů. Během exkurze byly sice nalezeny jen běžné minerály, ale geologové se alespoň seznámili s touto vyhlášenou mineralogickou lokalitou.

čtvrtek 10. června

Ve čtvrtek 10. června čekal na účastníky semináře velmi náročný exkurzní den, během kterého navštívili deset zajímavých míst. První návštěva směřovala do Koněpruských jeskyní, největšího jeskynního systému v Čechách. Systém tvoří tři patra chodeb a domů o celkové délce okolo 2 km a hloubce přes 70 metrů. Návštěvním okruhem provedl účastníky semináře ředitel Koněpruských jeskyní Alexandr Komaško, který podal vyčerpávající výklad a ještě ukázal geologům běžně nepřístupný objevný vchod z roku 1950. Po prohlídce Koněpruských jeskyní se všichni přesunuli na vrchol Zlatého koně (476 m n. m.), odkud je krásný výhled na Český kras a také do těžebních prostorů Velkolomu Čertovy schody východ a západ, kde se dobývají vysokopropcentní koněpruské vápence. V Houbově lomu ve východní části Zlatého koně měli účastníci semináře možnost sbírat fosilie v koněpruských vápencích. Zlatý kůň je totiž jednou z nejbohatších světových paleontologických lokalit ve spodním devonu. Bylo zde popsáno přes 500 druhů živočichů. Koněpruské vápence tvoří na Zlatém koni typický útes s vyvinutým pevným jádrem a mohutnými, fosiliferně bohatými osypy. Další cesta směřovala do nedalekých Suchomast, kde se na srázu zvaném Klouk nad Suchomastským potokem nachází světový stratotyp hranice silur/devon. Klouk byl jako stratotyp schválen na 24. mezinárodním geologickém kongresu v Montrealu roku 1972. Vrstevní sled zde tvoří jemnozrná deskovitá vápence rytmicky se střídající s vložkami vápnitých břidlic. Vlastní hranice mezi silurem a devonem je vedena podle nástupu vůdčího devonského graptolita *Monograptus uniformis*. Výskyty graptolitů jsou provázány dalšími stratigraficky významnými skupinami živočichů. Národní přírodní památka Klouk u Suchomast je chráněna jako světově významný geologický objev. V roce 1977 byl pod Kloukem zřízen památník, který symbolizuje dvě geologické vrstvy, spjaté mezinárodním usnesením.

Odpolední exkurzi vedl prof. RNDr. Ivo Chlupáč, DrSc. z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Vůbec nejstarší horninou, kterou v Barrandienu muzejní geologové během semináře zhlédli, byl buližník svrchnoproterozoického stáří na Hudlické skále. Hudlická skála je výrazná elevace tvořená tvrdou křemitou horninou, přesněji mikrokystalickým křemem, zvaným buližník. Vznik této horniny dosud není jednoznačně vysvětlen. Jisté je, že k tvorbě bu-

Jičín

Okresní muzeum a galerie
Zdeněk Šindlar - grafika, obrazy,
kresby, návrhy
23.10.1999 - 21.11.1999

Jihlava

Expoziční budova Muzea Vysočiny
Od 10. 9. 1999 otevřena nová expozice
Dolování stříbra a mincování v Jihlavě
Muzejní abecedárium (H-L)
21.10.1999 - 28.11.1999

Jilemnice

Krkonoské muzeum Jilemnice
Jiří Škopek (obrazy, kresby) Markéta
Pačutová - Škopková (keramika,
porcelán)
17.9.1999 - 14.11.1999

Jílové u Prahy

**Regionální muzeum
v Jílovém u Prahy**
Z darů muzeu v roce 1998
11.9.1999 - 24.11.1999
Obrazy, kresby a kreslený humor
Karla Mrázka
16.10.1999 - 21.11.1999
Modrotisk - krása našich babiček
23.10.1999 - 27.2.2000
Vánoční výstava
27.11.1999 - 31.12.1999

Jindřichův Hradec

Okresní muzeum
Loutky z Jindřichohradecka
listopad-prosinec 1999
Měšťanská a lidová kultura
2. pol. 1999
Doteky himalájského větru - fotografie
cestovatele Zdeňka Thomy
19.8.1999 - 31.10.1999
Madony a všichni svatí do dřeva
a krajky zakletí
28.8.1999 - 31.10.1999

Kamenice nad Lipou

Vlastivědné muzeum
Lubomír Motyčák - fotografie
6.10.1999 - 22.10.1999
Zápalkové nálepky - filumenie
3.11.1999 - 23.11.1999

Karlovy Vary

**Muzea a knihovny okresu
Karlovy Vary**
MOSER - nový design pro 21. století
(Sklářské sympozium 1999)
30.9.1999 - 31.10.1999

Karlštejn

Muzeum betlémů
Výstava perníkových betlémů
15.11.1999 - 28.2.2000

Kašperské Hory

Galerie Muzea Šumavy
Středověké sklo
květen-říjen 1999
Muzeum Šumavy Kašperské Hory
Prehistorie regionu Šumava - Bavorský
les - Muehlviertel
květen-říjen 1999
Oboživelníci České republiky
18.5.1999 - 31.10.1999
Šumava Josefa Váchala
11.6.1999 - 31.10.1999

Rajská zahrádka
Iva Ouhrabková - Mezi nebem a zemí
8.9.1999 - 24.10.1999

Litomyšl

Městské muzeum a galerie
Oživená řemesla II - Hrnčíři
11.10.1999 - 19.10.1999

Milé drobnosti
22.10.1999 - 2.1.2000

Dům u Rytířů
Instalace - Heintl, Nepraš, Patterson,
Steklík
11.9.1999 - 31.10.1999

**Muzeum antického sochařství
a architektury**
Antické lampy - sezónní výstava
květen-říjen 1999

Lomnice nad Popelkou
Městské muzeum a galerie
Obrazy a grafika - akademický malíř
Oldřich Opt
říjen 1999
Obrazy - Adolf Lachman
listopad 1999

Louny

Okresní muzeum
Dům Sokolů z Mor, Pivovarská 43
Batika a keramika
září-říjen 1999

110 let muzea v Lounech
říjen-listopad 1999
Pivovarská 189
Tkaní
říjen-listopad 1999

Mariánská Týnice - Kralovice

**Muzeum a galerie severního
Plzeňska**
Vladimír Hadomský - obrazy
6.10.1999 - 14.11.1999

Máslovice

Malé máslovické muzeum másla
"Všichni jsme byli jednou malí...
a hrávi..."
11.9.1999 - 14.11.1999

Mladá Boleslav

Okresní muzeum
Knižní vazby Jiřího Plátka
16.9.1999 - 31.10.1999
Římské nálezy z Dieburgu
16.9.1999 - 7.11.1999
Obrazy a kresby Ludka Maňáska
11.11.1999 - 5.12.1999

Náchod

Okresní muzeum
Výstavní síň muzea, roh Tyršovy
a Zámecké ul.
Jan Kousala - 50 let krajinomalby
říjen 1999
Kouzelný svět hraček
listopad-prosinec 1999

Netvořice

Městské muzeum
Výstava k 80. výročí založení muzea
listopad 1999

Nové Město na Moravě

Horácké muzeum
Skleněné vánoce
listopad-prosinec 1999

Týmová práce v preventivní konzervaci II - Evropská síť ochrany

Slovo konzervace je v muzejní praxi skloňováno ve všech pádech, ale také je chápáno ve více významech. Konzervovat v nejobecnějším slova smyslu znamená uchovávat, zachovávat, udržovat v daném stavu - opak chátrání, rozkladu a rozpadu. Muzejní konzervační přístupy a metody lze v zásadě rozdělit na aktivní, tzn. intervenční metody (např. vyhubení dřevokazného hmyzu) a na pasivní, tzn. preventivní metody (např. zajištění takových podmínek v úložných prostorách, aby zde předměty dřevokazným hmyzem vůbec nebyly napadeny).

Náklady na aktivní konzervaci v případě, že již k poškození sbírkových předmětů došlo, jsou vždy daleko vyšší než náklady na preventivní konzervaci, která by tomuto poškození mohla zabránit. Ani ty však nelze považovat za definitivní, pokud je sbírkový předmět po ošetření navrácen zpět do podmínek, které byly jednou z příčin jeho špatného stavu. Přitom každý - byť i opodstatněný - konzervátorský či restaurátorský zásah se děje vždy na úkor autenticity objektu.

Samozřejmě, nic netrvá věčně. Životnost všech předmětů - a tedy i sbírkových - je omezená. Přesto se někdy laicky a naivně domníváme, že uložením do muzea je objekt zachován navždy, nebo se jeho životnost alespoň významně prodlouží. Bohužel, muzea se zpravidla nechovají ke svým sbírkám zásadně lépe než individuální vlastníci. Často se k nim - z různých příčin - chovají hůře (Susanne Keene: Managing Conservation in Museums. London, Butterworth-Heinemann, 1996, str. 20).

Obecně základní příčiny chátrání, poškození, zničení nebo ztráty sbírkových předmětů jsou (Garry Thompson: The Museum Environment. London, Butterworth-Heinemann, 1994, str. 293):

- přímé působení fyzikálních sil (nárazy, vibrace, abraze),
- přemístování,
- oheň,
- voda,
- biologičtí činitelé,
- nečistoty,
- záření,
- nevhodná teplota,
- nevhodná relativní vlhkost.

Tyto faktory bývají většinou chápány odděleně, a to nejen v souvislosti s výzkumem jejich působení na materiál, ale také v muzejní praxi - při plánování a organizaci výstav a zápůjček i při uspořádání a údržbě

depozitářů. Většina z výše uvedených příčin nepůsobí samostatně, ale jejich působení je velice provázané. Účinky jednotlivých faktorů se mohou sčítat, násobit či podmiňovat.

Obdobně jako působení negativních faktorů nelze posuzovat odděleně, nelze oddělit ani jednotlivé procesy, kterými sbírkový předmět v muzeu prochází a podmínky, které jej obklopují (podmínky uložení v depozitáři, způsob údržby depozitáře, bezpečnostní opatření, způsob přemístování uvnitř muzea i při externích zápůjčkách, podmínky v expozici, výkyvy klimatu v důsledku náhlého přemístění, ...). Tento fakt opět potvrzuje oprávněnost rostoucího významu preventivní konzervace a současně významu soustavného vzdělávání, informovanosti a součinnosti všech muzejních pracovníků. Zatímco ošetření poškozených předmětů je stěžejním a nezastupitelným úkolem konzervátorů a restaurátorů, preventivní konzervace vyžaduje součinnost všech muzejních pracovníků bez rozdílu, každého na jeho vlastním úseku i v těsné vzájemné spolupráci a návaznosti. Právě jejich odborná způsobilost a informovanost, schopnost a ochota ke komunikaci a součinnosti, jsou pro uchování sbírek rozhodující.

Tento poznatek, který se jen zdánlivě může zdát samozřejmý, se stal základem pro projekt „Týmová práce v preventivní konzervaci“, jenž od roku 1994 realizuje ICCROM - Mezinárodní středisko pro výzkum ochrany a restaurování kulturního dědictví, mezinárodní organizace založená v roce 1956 z podnětu UNESCO a sídlící od roku 1959 v Římě. Tato instituce se zabývá výzkumem konzervačních metod a technologií, umožňuje studium ve své vynikající knihovně a rozsáhlých databázích (prezenčně, korespondenčně i elektronickou cestou) a od roku 1977 také pořádá kurzy preventivní konzervace. Kursů se účastnili převážně konzervátoři, restaurátoři, případně technologové, eventuelně i kurátoři, a jejich zkušenosti v 80. letech stále zřetelně naznačovaly, že nemohou získané přístupy uplatnit nenajdou-li podporu nadřízených a pochopení a součinnost spolupracovníků.

ICCROM proto v letech 1995-1997 uspořádal pilotní projekt „Týmová práce v preventivní konzervaci v Evropě“, v němž 4 evropská muzea (Museu Nacional de Arte Antiga z Portugalska, Ulster Museum ze Severního Irsku, Musée National des Arts et Traditions Populaires z Francie a Stedelijke Museum Leu-

ven z Belgie) hledala cesty a posléze uplatnila plány na účinnou ochranu svých sbírkových fondů formou preventivních opatření, vytypovaných v rámci společné schůzky ředitelů a příslušných pracovníků účastnických institucí.

Výchozí podmínky jednotlivých muzeí a také nejpálčivější problémy, tak jak je ředitelé sami cítí, byly velmi odlišné. Proto i vytýčené cíle byly naprosto individuální, specifické pro každé muzeum. V zásadě je, za přispění externích poradců, pracovníků ICCROMu a zahraničních kolegů, formulovali sami ředitelé. Zároveň byly navrženy konkrétní týmy, zodpovědné za jejich plnění, i pevné termíny. Účast ředitelů zde byla velmi významná, neboť bez jejich podpory je efektivnost jakýchkoli opatření minimální.

Počátkem roku 1998 vyhlásilo ICCROM ve spolupráci s kulturní komisí EU pokračování projektu pro léta 1999 - 2001, otevřeného nyní také muzeím ve střední Evropě. Podle pravidel soutěže může z jednoho státu participovat vždy pouze jedno muzeum. Na základě přihlášek, obsahujících podrobné záměry uchazečů, vybrali pořadatelé pro program „Týmová práce v preventivní konzervaci II – Evropská síť ochrany“ následující ústavy: Maďarské etnografické muzeum, Budapešť, Maďarsko; Národní muzeum, Praha, ČR; Leger Museum, Delft, Holandsko; Museu d'art Contemporani, Barcelona, Španělsko; Birmingham Museums and Art Gallery, Velká Británie; Městské přírodovědné muzeum, Brescia, Itálie. Programu se mělo účastnit též jedno slovinské muzeum, těsně před seminářem však bylo nahrazeno Archeologickým muzeem ve Ferraře. Záměr programu je též jako u pilotního projektu, očekávaným výsledkem je širší uplatnění preventivních opatření a šetrných postupů při konzervaci a prohloubení týmové spolupráce nejen v účastnických muzeích, ale prostřednictvím následné kooperace a publikací na národní úrovni také v rámci každého státu. Oporou účastníků jsou nejen interní pracovníci ICCROM (koordinátor projektu Neal Putt, manažer projektu Terry Little, poradkyně Cristina Menegazzi, administrativní asistentka Susan Inman), ale též poradci z řad mezinárodních odborníků: Rik Vos, ředitel Nizozemského ústavu kulturního dědictví, Judith M. Tegelaer, poradkyně pro konzervátorské práce Společnosti kulturního dědictví jihovýchodního Holandska, Benoit de Tapol, specialista pro preventivní konzervaci Katalánského národního muzea, Jim McGreevy, šéfkonzervátor Ulsterského muzea, Marta Jaro, spe-

cialistka pro materiály a preventivní konzervaci Maďarského národního muzea, Bianca Fossa, konzervátorka italského Centrálního institutu pro restaurování a Ivana Kopecká, vedoucí laboratoře Státního ústavu památkové péče v Praze.

Národní muzeum si ve své přihlášce do projektu kladlo především dva cíle:

- zlepšit kvalitu úložných prostor v depozitářích i prostor výstavních se zvláštním zřetelem na citlivé organické materiály,
- zlepšit tok a sdílení informací a vzájemnou součinnost všech muzejních pracovníků v oblasti péče o sbírky.

Uložení sbírkových předmětů, stav depozitářů, ale také výstavních sálů patří v Národním muzeu, podobně jako v mnoha dalších českých muzeích, k vážným problémům. Většina objektů NM jsou staré (i středověké) budovy, postavené převážně k jiným než muzejním účelům. Jsou také většinou chráněny památkovým zákonem, jehož ustanovení (zachovat maximálně původní stav) zpravidla kolidují s nároky sbírkového fondu.

Z hlediska ochrany a preventivní konzervace sbírek je vážným problémem sama hlavní budova NM. Je umístěna ve středu města a ze všech stran obklopena vysoce vytíženými transitními komunikacemi. Kromě expozice a dočasných výstav jsou v ní umístěny i četné depozitáře, laboratoře a dílny. Převážná část depozitářů se v blízké budoucnosti má přesunout do méně exponovaných lokací, které by kromě lepšího ovzduší měly mít další přednosti v tom, že úložné prostory budou odděleny od běžného provozu, čímž se mnohá rizika významně omezí (zanesení nákaz, rychlé střídání vnitřního prostředí apod. Také lepší rozložení předmětů na větší ploše, nový skladový mobiliář, větší přehlednost jistě přispěje k dokonalejší péči). Za tyto výhody zaplatí muzeum ovšem tím, že práce se sbírkami se odloučením od kurátorů a konzervátorů (depozitáře jsou vzdáleny cca 10, resp. 60 km od NM) stane méně pohodovou. V návaznosti se v hlavní budově podstatně rozšíří expoziční plochy, zejména ve prospěch historických oborů. Návštěvníci to jistě ocení, je však nezbytné zajistit šetrné podmínky pro exponáty. Plánovaná generální rekonstrukce hlavní budovy muzea by měla počítat s dlouhodobými expozicemi a v maximálně možné míře vyloučit přímé pronikání vnějších vlivů do nitra budovy.

Další objekty NM (Náprstkovo muzeum, Muzeum čes-

Karel Němec - *ex libris I.* (tvorba z let 1909 - 1919)
září - listopad 1999

Nový Bor

Sklářské muzeum

Stylový a technologický vývoj českého skla od 17. století do současnosti
Crystalex Nový Bor 1999
listopad 1999 - únor 2000

Olomouc

Vlastivědné muzeum v Olomouci
100 let tramvajové dopravy v Olomouci
od 24.8.1999

Doteky východu

16.9.1999 - 24.10.1999

Naše houby

23.9.1999 - 27.10.1999

8. prodejní výstava starožitností a umění MORAVSKÝ ANTIK Olomouc
16.10.1999 - 24.10.1999

Opava

Slezské zemské muzeum

Výstavní budova, sady U muzea 1, Opava

Půjdeme spolu do Betléma

listopad 1999-leden 2000

Výtvarná kultura Moravy a Slezska

1400-1550

září 1999-únor 2000

Výstavní síň, Ostrožná 42

Rodinná loutková divadla

říjen 1999-únor 2000

Orlová

Výstavní síň Muzea Těšínska

Tradice Vánoc

listopad-leden 1999

Archeologické výzkumy na Těšínském Slezsku

květen-říjen 1999

Ostrava

Galerie výtvarného umění v Ostravě

Dům umění, Jurečkova 9

Expozice českého umění 20. století

12.1.1999 - 31.12.1999

Zrození velkoměsta (pracovní název)

21.9.1999 - 24.10.1999

Nová síň, Opavská 6038, Ostrava-Poruba

Stanislav Libenský

26.10.1999 - 5.12.1999

Ostravské muzeum

Květena chráněných území Ostravska

14.9.1999 - 23.11.1999

V - klub - Neznámé kultury

1.10.1999 - 31.10.1999

V + W v dětských kresbách

5.10.1999 - 30.11.1999

Pardubice

Východočeská galerie

Věroslav Škrabánek - obrazy a kresby

říjen-listopad 1999

Východočeské muzeum

125 let Velké pardubické steeplechase

23.9.1999 - 24.10.1999

Tak jsme žili

21.10.1999 - 31.12.1999

Heraldika v České republice

2.11.1999 - 5.12.1999

Písek

Prácheňské muzeum v Písku

Guido Boggiani, fotograf

listopad 1999

Příroda Turecka

10.8.1999 - 26.9.1931

Miloslav Kolář - fotografie

1.10.1999 - 31.10.1999

Granáty - mineralogie

5.10.1999 - 28.11.1999

Galerie Prácheňského muzea

Bohuslav Lamač

5.10.1999 - 29.10.1999

Plzeň

Západočeské muzeum v Plzni

Z pokladů Západočeského muzea

v Plzni - výstava

12.11.1999 - 13.4.2000

Národopisné muzeum, nám. Republiky 13

Život a práce lidu Plzeňska - stálá expozice

Plzeň včera a dnes (výstava)

22.10.1999 - 31.12.1999

Praha 1

České muzeum výtvarných umění

60. léta českého výtvarného umění

říjen-listopad 1999

České muzeum výtvarných umění -

Dům u Černé Matky Boží

60. léta českého výtvarného umění

říjen-listopad 1999

Muzeum hlavního města Prahy -

expoziční budova

Malířská škola Karla Postla

listopad 1999-konec v r. 2000

Pražský porcelán

19.3.1999 - 24.10.1999

S mamuty do pravěku

22.10.1999 - 9.1.2000

Národní galerie v Praze

Jízdárna Pražského hradu

Julius Mařák a jeho škola

říjen 1999-9.1.2000

Poslední večere - Andy Warhol

podzim 1999

Kláster sv. Anežky České, Staré Město,

Praha 1

Ignác František Platzer (1717-1787)

14.4.1999 - 30.10.1999

Bratři Palkové

11.11.1999 - 30.4.2000

Kláster sv. Jiří, Jiřské nám. 33, Praha 1

Mistr litoměřického oltáře a dílna -

Obrazy z legendy o sv. Kateřině

26.10.1999 - 31.1.2000

Šternberský palác, Hradčanské nám. 15,

Praha 1

Siena - Praha

říjen-prosinec 1999

Pocta dr. Josefu Hoserovi

10.1.1997 - 31.12.1999

Raphonův oltář po 500 letech. Němec-

ká gotika ze sbírek rodiny Kolowratů

3.8.1999 - 28.11.1999

Veletržní palác, Dukelských hrdinů 47,

Praha 7

Inner City Presure

září-listopad 1999

Jindřich Prucha

16.9.1999 - 12.12.1999

Josef Čapek

7.10.1999 - 2.1.2000

Zámek Zbraslav, Praha 5

Koberec a jeho kontext

7.10.1999 - do ledna 2000

Národní muzeum

Historie lidských nemocí a jejich léčení

září 1999-únor 2000

ké hudby a národopisné oddělení Historického muzea) jsou umístěny v nehlubších partiích pražské kotliny, takže jejich ohrožení z pražského ovzduší (které patří k nejhorším v ČR) je velmi akutní a zároveň trvalé. Jde bohužel převážně o zvláště citlivé sbírky z organických materiálů. Náprstkovo muzeum má kromě toho svou expozici asijských kultur a rozsáhlé depozitáře umístěny mimo Prahu v neméně problematickém místě – v těsné blízkosti elektrárny na pevná paliva (nadto při frekventované trati a silnici v záplavové oblasti).

Logicky k prioritám NM v oblasti preventivní konzervace – a ochrany fondů vůbec – patří co možná nejdokonalejší omezení vnějších vlivů na vnitřní prostředí depozitářů a expozice. S pomocí odborných klimatologických studií se snaží najít cesty jak upravit své objekty, aby pro sbírky zajistilo adekvátní prostředí a dostalo i památkovým zásadám. Protože až na výjimky jde o dodatečné zátky, jsou tyto operace pracovně i finančně velmi náročné, což postup NM samozřejmě neusnadňuje.

V rámci programu Týmová práce v preventivní konzervaci se NM v tomto smyslu dále soustředí na monitorování klimatických podmínek v několika vytypovaných lokacích a prostorách, a to jak v expozicích tak v depozitářích. Teplota a relativní vlhkost je ve dvou z nich již dlouhodobě sledována. Nyní chceme přejít na citlivější a vysoce spolehlivá měřidla a především jsme připojili monitorování kyselých polutantů. K tomu používáme kovové a případně skleněné senzory. Výsledky měření by měly posloužit k vyhledání bezpečnějších a naopak destruktivních prostředků a posléze dle výsledku ke kvalifikovanému rozhodnutí o umístění depozitářů, případně o úpravě daných úložných a výstavních prostor.

Uplatnění těchto zásad nebude u stávajících depozitářů a expozic ani snadně ani levně. Relativně lehce a v plné míře se může promítnout ve zcela nově budovaných prostorách Přírodovědeckého muzea a také v projektu rekonstrukce hlavní budovy NM.

S ohledem na tyto potřeby si NM v rámci projektu rovněž uložilo stanovit zásady preventivní konzervace aplikované do jeho možností a reflektující nutnou ochranu všech jeho fondů a zpracovat dlouhodobý plán preventivní konzervace. Jeho součástí bude seminář pro pracovní muzea (konzervátory, kurátory, ostrahu, pracovníky odpovědné za stavební práce, údržbu, vybrané technické profese) spojený s exkurzí do dobře řešených depozitářů, dále pak plány údržby a expozic respektující zmíněné zásady.

Součástí zásad ochrany sbírek bude i právě připravované organizační schéma pro katastrofické situace – tj. revize protipožárního směrnice s ohledem na ochranu a bezpečnost sbírek, a konečně příprava postupu pro případ záplav (několik rozsáhlých objektů NM leží v zátopových oblastech Vltavy, Labe a Ohře).

Projekt „Týmová práce v preventivní konzervaci“ je financován částečně z registračního poplatku účastníků, především však z fondů EU (program Rafael). Určité příspěvky poskytlo též belgické Ministerstvo vlámské kultury, maďarské Ministerstvo kultury, španělské Ministerstvo pro spolupráci, Britská rada, Nizozemský ústav kulturního dědictví a Portugalský muzejní ústav.

Ivana Kopecká

Jana Součková

Činnost přírodovědného oddělení - Moravské ornitologické stanice Muzea

Komenského v Přerově se po povodni obnovuje

Od zničující povodně v Přerově uplynuly již více než dva roky. Tato přírodní katastrofa způsobila na Moravské ornitologické stanici, přírodovědném oddělení Muzea Komenského v Přerově, škodu, která byla vyčíslena na téměř 6 milionů Kč. Z 90% bylo poškozeno více než 6 tisíc mnohdy unikátních preparátů ptáků a z 50% odborná ornitologická knihovna. Expozice ptáků i odborná knihovna měly minimálně středoevropskou úroveň. Pohled na tři dny zatopenou stanici včetně expozice, depozitáře, knihovny a dalších ploch do

výše téměř 2 m byl velmi skličující. Popadané vitríny s preparáty ptáků a hromady odborné literatury uprostřed bahna vyvolávaly pocity bezmocnosti a beznaděje. Jen díky nezměrnému úsilí všech pracovníků muzea v čele s ředitelem PhDr. Františkem Hýblem, členů Moravského ornitologického spolku v čele s prezidentem Jiřím Šafránkem a dalších dobrovolníků se podařilo během měsíce odstranit nejhorší následky povodně.

Na prvním místě je nutné se zmínit o opravě budovy Moravské ornitologické stanice, která byla velmi

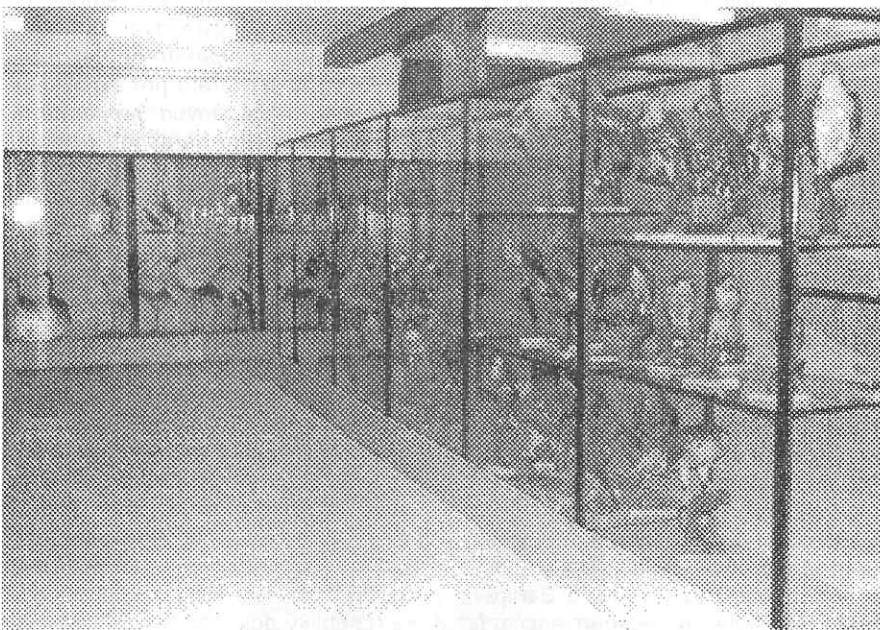

Expozice „Ptáci České republiky“ po povodni
Foto: J. Hanáková

náročná a složitá. Kompletní renovace budovy byla dokončena v podzimních měsících roku 1998 díky pochození Okresního úřadu v Přerově, který zajistil potřebné finanční prostředky. V roce šedesátého výročí založení Moravské ornitologické stanice (1938) bylo toto úsilí zakončeno následujícími akcemi: pokrytí podlahy novou dlaždicovou krytinou, sanace omítek, vymalování objektu, pořízení nových dveří, oprava a nátěry oken, radiátorů, mříží apod., oprava dřevěného obložení stěn, oprava elektrických obvodů, pořízení nového plynového a ekologicky vyhovujícího topení včetně digitální regulace atd. Již dříve bylo důkladně vyčištěno okolí a opraven obvodový plot. Přednostně byly uvedeny do provozu místnosti pro expozici Ptáci České republiky, knihovnu a depozitáře. Od těchto

aktivit se odvíjela obnova expozice, ornitologické knihovny a odborné činnosti stanice.

Stěžejním úkolem pracovníků stanice bylo obnovení expozice ptáků a odborné knihovny, které byly před povodní plně využívány odborníky, amatérskými badateli a školami. Proto byla vyvinuta mnohostranná intenzivní činnost směřující k tomuto cíli. Mnohdy nešlo jen o hmotnou pomoc, ale i o morální podporu, neboť někdy nám připadala popovodňová mravenčí práce téměř nekonečná (zejména při reparaaci stovek dermoplastických preparátů ptáků a čištění tisíců povodní poškozených knih a časopisů od bahna stránku po stránce). Tato práce byla namáhavá nejen fyzicky, ale i organizačně a časově (stovky dopisů po celé ČR a do ciziny se žádostí o finanční příspěvek

Opravená a zpřístupněná expozice „Ptáci České republiky“
Foto: J. Hanáková

Staroměstská radnice v Praze
František Antonín hrabě Špork -
významný mecenáš barokní kultury
v Čechách

8.9.1999 - 3.11.1999

**NM - Historické muzeum - Historická
expozice - Lobkovický palác**

Loutkové divadlo Vlastimila Rady

Mexické dobrodružství

8.7.1999 - 31.10.1999

Palné zbraně

23.11.1999 - do února 2000

NM - Muzeum české hudby - Muzeum

Bedřicha Smetany

Z jabkenické myslivny

3.5.1999 - 1.4.2000

NM - Náprstkovo muzeum asijských,

afričských a amerických kultur

Budhistické oltáře

září - říjen 1999

Pojedete na dovolenou lodí?

18.8.1999 - 14.11.1999

Z myšlenek a představ Žluté země

15.9.1999 - 9.1.2000

Památník národního písemnictví

Bohumil Hrabal

září-listopad 1999

Petr Dillinger - výběr z grafické tvorby

(ke 100. výročí narození)

9.10.1999 - 24.10.1999

IX. trienále českého Ex libris

9.10.1999 - 14.11.1999

Rakouské Ex libris

10.10.1999 - 24.10.1999

Uměleckoprůmyslové muzeum

v Praze

Signum Design - Český design

1980 - 1999

30.6.1999 - 31.10.1999

Galerie Josefa Sudka

Miro Bernat - fotografie

podzim 1999

Vojenské historické muzeum

HÚ AČR

Mučící nástroje

duben-říjen 1999

Židovské muzeum v Praze

100. výročí hilsneriády

září-prosinec 1999

Španělská synagoga - Modlitebna

Vražda v Polné - 100. výročí procesu

s Leopoldem Hilsnerem

do října 1999

Praha 2

Muzeum Policie ČR

Výstaviště Praha - Křížkovy pavilony

Lovecké a sportovní zbraně '99

21.10.1999 - 25.10.1999

Praha 3

Armádní muzeum HÚ AČR

Československé palné zbraně

červen-prosinec 1999

Praha 7

Národní technické muzeum

Korouhvičky

v průběhu roku 1999

Hydroelektrárenský komplex v Sydney

říjen-listopad 1999

André Novák PEPSI, SONY & ADIDAS

GO EAST

říjen 1999

Tři století páry

červen-listopad 1999

Průmyslový návrh 1965 - 1989

11.3.1999 - 30.10.1999

Osobnosti české vědy a techniky

11.5.1999 - 31.12.1999

80. let vojenské zeměpisné

- topografické služby

od 3.8.1999

80. let SKF - továrna na kuličková

ložiska

od 17.8.1999

Galerie hl. m. Prahy - Trojský zámek

Obrazy a móda 19. století

29.4.1999 - 31.10.1999

Praha 9

Letecké muzeum HÚ AČR

Letecká symbolika

září-říjen 1999

Prachatice

Prachatické muzeum

Boty, botky, botičky

14.9.1999 - 28.11.1999

Prostějov

Muzeum Prostějovska v Prostějově

To nejlepší ze sbírek muzea (v novém přednáškovém sále)

Výtvarné práce žáků Gymnázia Jiřího

Wolkera - 100. výročí založení školy

2.10.1999 - 28.11.1999

Karel Novák - fotografie,

Dušan Kamzák - keramika

14.10.1999 - 14.11.1999

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově

Stanislav Krátky - obrazy

září-říjen 1999

Sokolská konference

listopad 1999

Obratlovci Přerovska

23.9.1999 - 30.11.1999

Moravská ornitologická stanice

11. 9. 1999 znovuotevřena expozice Ptáci ČR

Rokycany

Muzeum dr. Bohuslava Horáka

Otisky času - 200. výročí narození

Joachima Barranda

2.9.1999 - 31.10.1999

Pavel Odvody - fotografie

7.10.1999 - 21.11.1999

Z historie tiskárny Jos. B. Zápotockého

18.11.1999 - 31.12.1999

Roztoky u Prahy

Středočeské muzeum

Zdenka Braunerová - doma i v cizině

od 5. 2. 1999

Lidový nábytek v českých zemích

(ve spolupráci s Národopisným

oddělení HM NM v Praze)

1.4.1999 - 31.10.1999

Špýchary a sýpky

3.9.1999 - 31.10.1999

Ateliér oděvního výtvarnictví VŠUP

30.9.1999 - 31.10.1999

Dveře č. 44 (1990 - 1999)

- Ateliér kovu a šperku VŠUP

7.10.1999 - 7.11.1999

Textil hrou

15.11.1999 - 9.1.2000

a dary ornitologických publikací včetně děkovných odpovědí v několika světových jazycích). Moravský ornitologický spolek zorganizoval sbírku mezi ornitology a odbornými institucemi, která vynesla 28 tisíc Kč. Tato částka byla použita na nákup materiálu pro knihaře (na vojenské civilní službě), který velmi precizně vyčistil 350 publikací před vazbou a sám převázal 111 kusů. Dále se z této částky pořídilo protiprachové těsnění expozičních vitrín, přes 400 ks jmenovek k expozičním preparátům ptáků a zahraniční literatura.

S pomocí Moravského ornitologického spolku byly získány finanční prostředky ve výši 35 tisíc Kč v roce 1998 a ve výši 59,5 tisíc Kč v roce 1999 od Nadace rozvoje občanské společnosti z konta SOS - Povodeň. V roce 1998 byla obnovena vazba u 206 publikací a v roce 1999 to bylo celkem 410 knih a časopisů. Dále byl poskytnut díky pochopení senátu finanční příspěvek na vazbu a vyčištění povodni poškozených odborných publikací od Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií v Praze ve výši 30 tisíc Kč, který posloužil k opravě dalších 270 knihovních jednotek a k pořízení nápisů (autoří a názvy) na vazbách 111 knih převázaných na stanici. Senát AMG ČR tím prokázal nesmírné pochopení pro ojedinělou a prospěšnou odbornou i osvětovou činnost přírodovědného oddělení muzea a patří mu náš vřelý dík.

K obnově činnosti odborné knihovny Moravské ornitologické stanice byl dále využit příspěvek Rotary Clubu Přerov v částce 20 tisíc Kč, za který byl zakoupen počítač sloužící k evidenci a bibliografii ornitologických knih a časopisů.

V odborné knihovně byla dále dokončena reevidace a inventarizace odborných knih a dokončuje se u odborných časopisů včetně obnovy kartoték a pořízení knih a seznamů úbytků (odpisů) knihovního fondu zničeného po povodni. Poté bude následovat stejná práce se separáty odborných ornitologických článků. Počítačově je zpracována i evidence darů odborných ornitologických publikací do fondu odborné literatury stanice od vědeckých institucí z celého světa. Celkem jsme tímto způsobem obdrželi po povodni 2200 ornitologických knih, časopisů, sborníků, výročních zpráv, separátů apod. Zvláštní poděkování zasluží Schweizerische Vogelwarte (ornitologická stanice) v Sempachu ve Švýcarsku, odkud nám přivezli 540 kg odborné literatury v hodnotě 3 tisíc DEM, a Berliner ornithologische Arbeitsgemeinschaft e. V. (ornitologická společnost) s 280 kg odborné literatury v hodnotě

1,1 tisíc DEM. Odborná knihovna stanice již poskytuje dílčí služby badatelům a plně bude zpřístupněna v roce 2000 s využitím počítačové evidence a bibliografie knihovních jednotek.

Moravský ornitologický spolek nám poskytl místo ve svých periodických publikacích (čtvrtletník "Ptáci kolem nás", sborník "Zprávy MOS") a na svých internetových stránkách k publikování žádostí o finanční příspěvek, dary odborných publikací, k informacím a rekapitulaci odstraňování povodňových škod včetně aktuálního stavu expozice a knihovny i k poděkování všem, kteří nám jakýmkoli způsobem nezištně pomohli. Další zhodnocení pomoci Moravské ornitologické stanici a poděkování dárčům bylo publikováno ve čtvrtletníku České společnosti ornitologické "Ptáci svět".

Prioritní akcí pracovníků Moravské ornitologické stanice byla obnova v minulosti velmi frekventované expozice "Ptáci České republiky", ve které bylo uloženo přes 800 dermoplastických preparátů téměř 400 druhů ptáků u nás hnízdících, přezimujících nebo vzácně zatoulaných. Mezi nimi je mnoho faunisticky vzácných nálezů (dokladu o výskytu na území ČR), které musí být zachovány pro budoucí generace.

Dnes, více než dva roky po povodni, je plně renovován mobiliář expozice i přílehlého a pro fungování expozice nezbytného depozitáře (více než 100 vitrín bylo po povodni natřeno, zaskleno a znovu dokončováno téměř 300 m² dřevotřísky zničené povodní). Ve vitrínách se již nachází 620 dermoplastických preparátů ptáků, z nichž 238 bylo reprepárované z prostředků poskytnutých prostřednictvím Moravského ornitologického spolku, odborem vnějších ekonomických vztahů Ministerstva zahraničí ČR a zbytek preparátorem stanice. Další 120 preparátů pro expozici je v opravě u vybraných preparátorů, neboť jde o velmi náročnou činnost. Repreparace navazující na obnovu po povodni musí být provedena na patřičné odborné úrovni. Na tomto místě je nutné vyzvednout preparátorskou zručnost a profesní dovednost a um preparátorů Jiřího Jandy z Přerova, Michala Jakubce z Ostravy a Viléma Borůvky z Opavy. Stranou nestojí ani preparátor Moravské ornitologické stanice Petr Svozil. Po výběrovém řízení byl získán grant Ministerstva kultury ČR pro rok 1999 na další reprepáraci expozičních preparátů. Do expozice je zapotřebí přes 800 ks preparátů ptáků. Je tedy reálné, že k otevření expozice Ptáci České republiky dojde po finální instalaci všech preparátů v časovém horizontu roku 2000. Na žádost škol (motivační

a doplňovací výuka zoologie) a veřejnosti byla tato expozice zpřístupněna již 11. září 1999 u příležitosti Dnů evropského kulturního dědictví, i když s neúplným počtem exponátů.

Ještě dlouho by bylo možné referovat o tom, co bylo po povodni na Moravské ornitologické stanici vykonáno, ale to vlastně ani nebylo účelem tohoto příspěvku. Vše, co zde

bylo napsáno, ukazuje obrovskou chuť a zanícení pracovníků muzea i nadále plnit základní muzejní poslání - být do budoucna pamětí i svědomím nás všech.

RNDr. František Hanák
vedoucí přírodovědného oddělení
Muzea Komenského v Přerově

Rekonstrukce muzea v Ústí nad Labem

Dne 9. září 1999 projednávala na svém řádném zasedání Rada města Ústí nad Labem koncepci dalšího využití objektu č.p. 1000 ve správě Muzea města Ústí nad Labem. Důvodem předložení uvedené koncepce bylo ukončení činnosti České pošty, s. p. v budově muzea, kde byla dosud největším podnájemníkem. Česká pošta by z budovy měla odejít ke konci roku 1999.

Rada města rozhodovala mezi třemi základními variantami: 1. oddělením části objektu od muzea a jeho prodejem, 2. pokračováním v pronajímání volných prostor, a za 3. vznikem kulturního centra spojeného s rozšířením činnosti Muzea města Ústí nad Labem. Jestliže v prvních dvou variantách se dal alespoň výhledově očekávat zisk do městské pokladny, pak náklady na třetí varian-

tu byly předběžně odhadnuty na více než 23 milionů korun. Radní města Ústí nad Labem se nakonec rozhodli pro třetí variantu. Představitelé města Ústí nad Labem tak vyjádřili svou vůli dále rozvíjet Muzeum města Ústí nad Labem jako významné regionální kulturní centrum. V současné době byla zahájena jednání o rozpočtu Muzea města Ústí nad Labem na rok 2000 a příslušné odbory ústeckého magistrátu jsou pověřeny přípravou projektové dokumentace a finančního zabezpečení rekonstrukce.

V současné době se ještě nedá přesně říci, jak dlouho rekonstrukce potrvá. Vzhledem k charakteru památkově chráněného objektu muzea se ale bude muset počítat s několika roky, do kterých bude rekonstrukce rozložena.

Václav Houfek

Nabídka výstavy

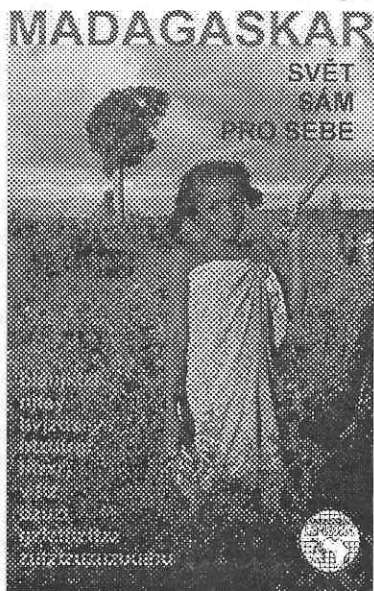
Madagaskar – svět sám pro sebe

Madagaskar je proslulý svou jedinečnou přírodou. Bývá řazen mezi nejbohatší přírodní pokladnice světa. Izolace ostrova trvající desítky milionů let vedla ke vzniku jedinečných společenstev rostlin a živočichů. Jakoby se ostrov uzavřel okolnímu světu a vydal se na svou vlastní, výjimečnou a nenapodobitelnou cestu.

Jak pravil již v 18. století slavný přírodovědec Philibert Commerson, příroda si tu zřídila takovou malou pokusnou laboratoř. A po celé desítky milionů let až podnes v ní "vymýšlí, konstruuje a testuje" podivuhodné tvory. Příroda Madagaskaru a vlastně Madagaskar sám se nepodobají ničemu na celém světě. V rysech ostrova se zrcadlí Asie a Afrika a lze v ní objevit i kousek Ameriky. Přesto je to země nenapodobitelná a osobitá a přitom

kromobyčejně rozmanitá. Přírodovědci znají Madagaskar jako jednu z druhově nejbohatších oblastí světa. Více než 100 000 druhů živočichů a 12 000 rostlin (z nichž většina nežije nikde jinde mimo Madagaskar) ji řadí vedle Amazonie či deštných lesů Nové Guiney k několika málo místům s tzv. megadiverzitou, tedy k nejbohatším koutům naší planety.

Je podivuhodným paradoxem, že tak jedinečný a bohatý svět po dlouhá staletí leží a dodnes zůstává ležet stranou zájmu okolního světa. Madagaskar je podnes zemí v mnoha směrech velmi neprobádanou a tajemnou. Biologové stále popisují desítky a stovky nových druhů. Dodnes přesně nevíme, kdo vyhubil některé velké po-loopice lemury. Neznáme přesně příčinu rapidního úbytku lesů v centrálních partiích ostrova. O fungování

vesmír GEOGRAPHIC MAGAZINE KOKTEJL

Rumburk

Okresní muzeum Děčín - pobočka Rumburk

Výstava tvorby Ivany Novotné
23.10.1999 - 14.11.1999

Rychnov nad Kněžnou

Okresní muzeum Orlických hor

Obrázky z nespočetných cest -
10. výročí úmrtí Josefa Korejze
Blatinského

1.6.1999 - 31.10.1999

Krajky Evy Fialové

2.7.1999 - 31.10.1999

Paličkovaná krajka Marie Vaňkové -
Kuchynkové

2.7.1999 - 31.10.1999

Rýmařov

Městské muzeum v Rýmařově

Luděk Adámek a Miroslav Sedlář -
kresba, plastika

2.10.1999 - 31.10.1999

Oskar Přindiš - kovová plastika,
kombinované techniky

6.11.1999 - 5.12.1999

Říčany

Městské vlastivědné Muzeum v Říčanech

Abecedárium

18.10.1999 - 21.11.1999

Advent a vůně vánoc

27.11.1999 - 9.1.2000

Sokolov

Okresní muzeum a knihovna

Sokolov

Vánoce očima dětí

listopad-prosinec 1999

Grafický design

září-říjen 1999

Firma ALVA se představuje

listopad 1999

Střední odborné učiliště keramické

v Karlových Varech

září-říjen 1999

Staré Hrady u Libáně

Muzeum

Výstavy, koncerty, recitační pořady,

besedy

duben-říjen 1999

Strakonice

Muzeum středního Pootaví

František Ladislav Čelakovský

- život a dílo

do 30.10.1999

Výstava kmenových autorů galerie

listopad-prosinec 1999

"V zimě hřeje, v létě chladí" - 350. výročí založení strakonického pivovaru

30.7.1999 - 31.10.1999

Martin Gregora - plastiky,

Pavla Šíповá - Gregorová - obrazy

7.9.1999 - 31.10.1999

Vánoční výstava

27.11.1999 - 26.12.1999

Jelenka strakonického hradu

Obrazy, grafika, kresby - Jiří Rejžek,

Lucie Rejžková-Reslerová

24.9.1999 - 31.10.1999

Strážnice

Městské muzeum

Obrazy Jaroslava Vratislavského

15.10.1999 - 10.11.1999

Obrazy Bohumila Megy

16.11.1999 - do prosince 1999

Sušice

Muzeum Šumavy v Sušici

Lidová architektura - seminář

říjen 1999

Betonová linie - opevnění jihozápad-

ních Čech z let 1936 - 1939

3.9.1999 - 31.10.1999

Jablko nepadá daleko od stromu...

- výtvarné práce Věry a Jindřicha

Šlechtových

6.9.1999 - 31.10.1999

Svitavy

Městské muzeum a galerie

Přehlídka '98

říjen-listopad 1999

Karel Franta - Ilustrace, kresby

září-říjen 1999

Z historie šicí techniky

květen-prosinec 1999

Šumperk

Okresní vlastivědné muzeum

Když pivečko pění, v světě nad ně není

říjen-prosinec 1999

Tachov

Okresní muzeum

Sklárny v Českém lese

září-prosinec 1999

Teplice

Regionální muzeum

Život a dílo Dr. E. Beneše

27.10.1999 - 31.12.1999

Slavné devítky

4.11.1999 - 30.1.2000

Jízdárna teplického zámku

Vladimír Šavel, junior

8.11.1999 - 5.12.1999

Terezín

Památník Terezín, národní kulturní památka

Kresby vězňů Malé pevnosti Terezín

1940 - 1945

19.8.1999 - do listopadu 1999

IV. dvůr Malé pevnosti

Jiřina Adamcová Milénium,

pocta k Dürerově Apokalypse

8.4.1999 - do října 1999

Lawrence George Giles - fotografie

1993 a 1995

19.8.1999 - do listopadu 1999

Předsálí kina Malé pevnosti

Nepřežil bych, kdyby nebylo

kamarádství

duben - listopad 1999

Předsálí kina Muzea ghetta

Susan Cooper - Ztracené synagogy

srpen - říjen 1999

Třebechovice pod Orebem

Třebechovické muzeum betlémů

Dřevěné hračky Ludka Fialy

24.7.1999 - 28.10.1999

specifických ekosystémů máme jen mlhavou představu. Nejinak je tomu i s našimi znalostmi antropologickými a etnografickými. Odkud se na Madagaskaru vzali lidé sice tušíme, ale skoro nic nevíme o četných kulturních vlivech v průběhu staletí. O řadě obyčejů a rituálů obyvatel ostrova máme jen mlhavé představy nebo jednoduše nevíme vůbec nic. Přebohatá ústní a literární tradice Malgašů zůstává cizincům z větší části skryta.

V současné době je příroda ostrova vystavena silnému tlaku ze strany člověka, který kácí a vypaluje lesy, zakládá rýžoviště, buduje města, znečišťuje vodu, devastuje krajinu. Vliv na nenarušenou přírodu začíná mít i vzrůstající turistický ruch. Také kultura ostrovanů je v ohrožení. Prudký a neomalený vpád euroamerické civilizace hrozí vše převálcovat v několika málo desetiletích. Zdá se, že zanikne svět, který se k svému dnešnímu jedinečnému a neopakovatelnému vzhledu vyvíjel po desítky milionů let. Mnozí přírodovědci a stále více i ostatní lidé, si začínají uvědomovat jedinečnost a nenahraditelnost přírody Madagaskaru i míru devastace, která tu v posledních letech probíhá.

Výstava Madagaskar - svět sám pro sebe se snaží představit v Čechách málo známou přírodu Madagaskaru a její podivuhodné obyvatelé. Snaží se také upozornit na nedílnou součást madagaskarské přírody - na člověka; na jeho tradice, zvyky, názory, způsob života. Vnímat natolik odlišný svět, jakým je Mada-

gaskar, najít pro něj pochopení, ba dokonce mu alespoň částečně porozumět, je pro středoevropana ne snadný úkol. Několik fotografií a pár předmětů nemůže nahradit poznávací skutečného světa. Může však být jeho počátkem. Může upozornit na důležité věci, vzbudit o ně zájem. Může ukázat jiný svět, ale také jiný pohled na svět. Může možná dokonce přispět malým dílem k záchraně světa, který se sice "udělal" tak trochu "sám pro sebe" a "nedbá" mnoho na své okolí, ale který je přesto, nebo možná právě proto, pro nás tak důležitý.

Technické údaje o výstavě:

- cca 80 fotografií formátu A3 zalaminovaných na podložkách kapa a zarámovaných, každá fotografie má vlastní úchyt,
- popisky k fotografiím (fotografie jsou seskupeny podle tématu a mají vesměs společný popisek),
- trojrozměrné exponáty do několika malých vitrín,
- souběžně je možno nabízet návštěvníkům videokazetu MADAGASKAR (stejných autorů), provize pro prodejce (muzeum); katalog k výstavě
- v průběhu konání výstavy možno nabídnout přednášky autorů o Madagaskaru,
- propagace výstavy v magazínu Koktejl a časopisu Vesmír.

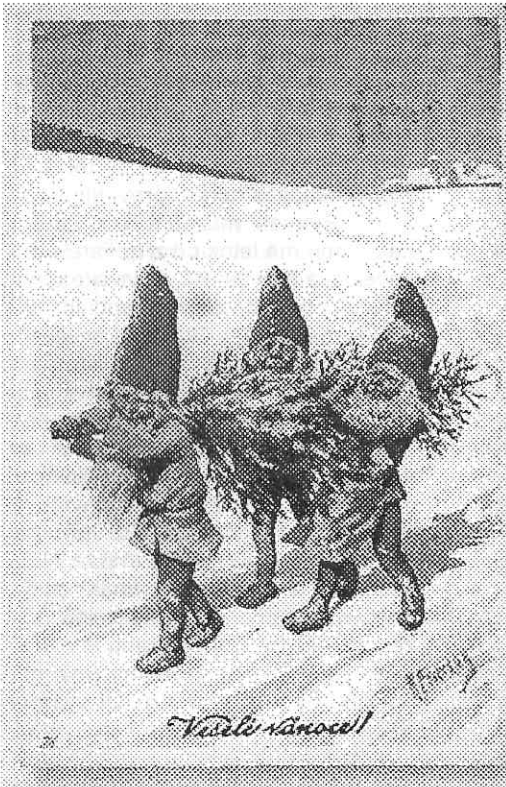
- dle zaslaných materiálů -

Muzeum pohlednic Orbis pictus s novým správcem

V roce 1993 zpřístupnila veřejnosti paní Květuše Veselá ve svém domě ve Svitavách sbírku pohlednic. Toto soukromé muzeum pohlednic - první svého druhu v ČR - dostalo název Orbis pictus. Návštěvníci si mohli prohlédnout expozici vývoje pohlednic v českých zemích a ročně kolem 5 - 7 tematických výstav. Pohlednice muzea Orbis pictus byly vystaveny také po určitou dobu na hradě Svojanov, putovní výstavy na řadě dalších míst v ČR i v zahraničí. Muzeum se těšilo zájmu veřejnosti a sbírka se utěšeně rozrůstala. Po pěti letech však musela Květuše Veselá činnost muzea ukončit. Povodně roku 1997 totiž poškodily její dům a sídlo muzea; nesplnila se její očekávání podpory představitelů města ani sponzorů. Rozhodla se proto odstěhovat natrvalo k dceři do Kanady. Než se tak stalo, vynaložila nemalé úsilí, aby se její pozoruhodná sbírka uchovala v celistvosti, aby zůstala doma (tj. v ČR) a byla pokud možno nadále

přístupná veřejnosti. Nebylo to jednoduché, ale podařilo se! Díky pochopení Ministerstva kultury ČR (MK ČR) byla po zvažování různých možností dohodou s paní Veselou tato unikátní sbírka odkoupena v letech 1998 - 1999 pro Východočeské muzeum v Pardubicích s využitím fondu MK ČR na nákup zvláště významných předmětů kulturní hodnoty. Název a logo původního muzea zůstává zachováno a Květuše Veselá s novým správcem sbírky zůstává, byť na dálku, v pravidelném kontaktu.

Sbírka pohlednic Orbis pictus je celoživotním dílem Květuše Veselé a podle šetření Klubu sběratelů kuriozit z roku 1997 je největší sbírkou svého druhu u nás. Obsahuje na 300 tisíc pohlednic. Jde o jedinečný doklad vývoje pohlednic na území dnešní ČR od nejstarší emise korespondenčních lístků vydaných oficiálně v Rakousku - Uhersku roku 1869 až po současnost. Dokumentuje nejen proměny pohlednic z technického hlediska

zmínit alespoň o dvou kolekcích, které získaly sběratelská ocenění: dílo Mikoláše Alše na pohlednicích a ilustrace a obrazy Marie Fischerové - Kvěchové. Sběrka pohlednic obsahuje také na 2 tisíce autogramů významných českých osobností kulturního a společenského života. Ve sbírce Orbis pictus je dokumentováno v počtu řádově několika desítek až tisíc pohlednic dalších asi 40 námětových skupin: namátkou uvedme například v poslední době vyhledávané pohlednice futurologické a fantastické, heraldika na pohlednicích, vojenství, fauna a flóra atd.

Východočeské muzeum v Pardubicích vybuďovalo na zámku v Pardubicích nový depozitář pro uložení sbírky a počítá se také s expozicí v nově rekonstruovaných prostorách zámku na ploše asi 150 m². Expozice by měla být otevřena (podle finančních možností)

v roce 2000 - 2001. Kromě toho se začíná s výstavní činností na téma filokartie. Postupně se vytvářejí personální podmínky pro vybudování pracoviště, jež by bylo schopno plnit úlohu odborného servisu pro ostatní nespécializovaná muzea v ČR, zčásti i pro širší zájemce o filokartii. Sběrka je již nyní zpřístupnitelná k badatelským účelům a Východočeské muzeum může zapůjčit vybrané pohlednice k výstavním účelům jiných muzeí; počítáme s tím, že některé výstavy budou připravovány jako putovní.

Bylo by jistě zajímavé, kdyby při tomto jedinečném sbírkovém fondu vznikla postupně jedna dokumentační tematická řada pohlednic, vydávaných muzei v ČR. Východočeské muzeum předem děkuje všem muzeím (a galeriím), která do sbírky Orbis pictus zašlou jimi vydávané (vydané) pohlednice - pokud možno ve 2 exemplářích. Věříme, že tuto ochotu budeme moci oplatit badatelským nebo jiným využitím sbírky.

František Šebek

(tisk, formáty, materiál aj.), ale i proměny dobového vkusu, který se na pohlednicích projevuje výtvarným cítěním i žánrovou pestrostí.

Sběrka Orbis pictus je uspořádána především tematicky (námětově). Z tohoto zorného úhlu má velkou dokumentační hodnotu pozoruhodný soubor více jak 130 tis. místopisných pohlednic. Samostatnou skupinu vedle toho tvoří Pragensia (přes 15 tisíc kusů). Sběratelsky ceněná je tu například i kolekce pohlednic z lázeňských měst. Na pohlednice, zachycující místa a krajinu našeho státu, navazují zeměpisné pohlednice z ciziny v počtu kolem 60 tisíc kusů. Další velice významný a hodnotný soubor sbírky Orbis pictus tvoří blahopřejné pohlednice vánoční, velikonoční a k různým dalším svátkům, jichž je téměř 50 tisíc. Jinou oblastí, kterou sbírka Orbis pictus dokumentuje, jsou reprodukce výtvarného umění na pohlednicích (obrazy a grafika, sochařství). Těchto pohlednic uměleckých děl je ve sbírce na 23 tisíc a z nich je nutno se

Diskuse

O placení příspěvků AMG

Na každém senátu jsou přijímáni noví členové AMG, kterým je následně nutno stanovit zařazení do skupin pro výši členských příspěvků. Takže pět strejčků a jedna tetička (= slovná exekutiva) rokuje „kam s ním“. Většinou jde o malé subjekty, takže jsou zařazovány do nejnižší skupiny, nyní „za 1200,- Kč“. Ale ob-

čas dobře informovaný exekutivce vykřikne „tam prachy jsou“ a nový člen jde nemilosrdně výš. Jelikož tento strejcovský přístup odporoval mému vrozenému byrokratismu (možná i smyslu pro spravedlnost), cosi jsem začal jednou namítat a tudíž dle nepsaných zákonů celou věc dostal k rozlousknutí. Klíč k zařazování sice

Třebíč

Západomoravské muzeum v Třebíči

O restaurování

listopad-prosinec 1999

Le JEUNE

září-říjen 1999

Umělecká knižní vazba

2.9.1999 - 28.10.1999

IV. ročník třebíčského kouření

30.10.1999

Sumatra 1962

11.11.1999 - 30.1.2000

Svět kamenů

11.11.1999 - 30.1.2000

Třinec

Muzeum Třineckých železáren a města Třince

Víc než jen změřit čas...

10.9.1999 - 30.11.1999

Galerie na schodech

Miroslav Horníček - KOLÁŽE

10.9.1999 - 30.11.1999

Turnov

Okresní muzeum Českého ráje

Trosky

duben-říjen 1999

20 let fotoklubu Safír

říjen-listopad 1999

Co skrývají depozitáře

září-říjen 1999

Vánoce ve středověku

listopad-prosinec 1999

Týn nad Bečvou

Hrad Helfštýn

Historické chladné zbraně - výstava ze sbírek

1.4.1999 - 31.10.1999

Týn nad Vltavou

Městské muzeum

Výstava erbů

září-říjen 1999

Uherské Hradiště

Galerie Slováckého muzea

Návraty II

14.10.1999 - 2.1.2000

Slovácké muzeum

Atlantida na dosah

9.9.1999 - 7.11.1999

Vzácný pane hospodáři

4.11.1999 - do února 2000

Jana Kubínová - oděvy, hračky

18.11.1999 - do ledna 2000

Uherský Brod

Muzeum Jana Amose Komenského

Jubilejní výstava 100 let muzea

J. A. K. v Uh. Brodě

4.9.1998 - 31.12.1999

Ústí nad Labem

Muzeum města Ústí n. Labem

Ústecké starožitnosti - u příležitosti

oslav 750. výročí první písemné

zmínky o královském městě

do 23.10.1999

Těla na prodej - fotografická reportáž

o prostitutkách (Dětem do 15 let vstup

zakázán!)

20.10.1999 - 30.10.1999

Albatros dětem - děti Albatrosu

2.11.1999 - 27.11.1999

Madagaskar - svět sám pro sebe
od 4.11.1999

Valašské Meziříčí

Okresní vlastivědné muzeum
Vsetín - pobočka Valašské Meziříčí

Lovecké motivy
5.9.1999 - 5.12.1999

Velké Losiny

Ruční papírna - Muzeum papíru

Ars Papirium '99
srpen-listopad 1999

Veselí nad Moravou

Městské muzeum Veselí
nad Moravou

Martin Zeman - sběratel
19.7.1999 - 31.10.1999

České animované pohádky
15.11.1999 - 31.12.1999

Vlašim

Muzeum okresu Benešov

Lumír Čmerda a Irena Štěpánová

- obrazy

říjen 1999

J. Nesnídal - obrazy

listopad 1999

Vrchlabí

Krkonošské muzeum

Bibliofórum '99 - výstava umělecké

knížní vazby

9.9.1999 - 24.10.1999

Adjustované fotografie

Břetislava Marka

13.9.1999 - 15.11.1999

Vsetín

Okresní vlastivědné muzeum

Ryby a rybáři - 50 let rybářství

na Vsetínsku

26.9.1999 - 31.10.1999

Léčba výtvarným uměním

14.11.1999 - leden 2000

Zámecká galerie

Joannis Tsolakidis - Dřevořezba

12.9.1999 - 14.11.1999

Vysoké Mýto

Okresní muzeum

Aleš Lamr - Nové kresby

23.9.1999 - 31.10.1999

"Běž koníčku!" - Rudolf Popler

a jezdecký sport v regionu

2.10.1999 - 31.10.1999

Libor Suchánek - 20 let tvorby

9.11.1999 - 28.11.1999

Vysoké nad Jizerou

Vlastivědné muzeum

Obrazy a plastiky ze sbírek muzea

září-říjen 1999

Výstava z depozitáře muzea

březen-listopad 1999

Vyškov

Muzeum Vyškovska

Dýmky a svět

9.9.1999 - 31.10.1999

Stolečku, prostří se

září-listopad 1999

Prodejní výstava obrazů a tapisérií

listopad-prosinec 1999

existuje, ale je, jako řada muzejních sbírek, uložen na dosud neznámém místě, byl proto prohlášen za nezvěstného a vše je skutečně v rukou pouze exekutivy.

Zatím víceméně funguje tento

klíč:

1. kategorie národní muzea,
2. krajská a jiná ministerská muzea,
3. okresní muzea,
4. městská muzea.

Ale: zcela srovnatelná muzea ve Strakoncích a Pelhřimově jsou v různých kategoriích, naopak okresní muzea s taktak nad deseti zaměstnanci jsou ve stejné kategorii jako giganti s 60 zaměstnanci (a samozřejmě s několikanásobným příspěvkem) a tito giganti se zase vším rovnají ministerským muzeím, která však platí zřetelně víc. Nehledíme absolutní spravedlnost, ale asi všichni cítíme, že stávající stav není optimální. Jak na to?

Uchopit problém podle zřizovatele? Stěží. Čekají nás vyšší územně správní celky, okresy asi nebudou zřizovat nic, třeba budou existovat veřejnoprávní instituce (zakladané státem, obcí, společně nebo třeba i někým jiným), tudy cesta nevede. Zohlednit význam muzea, jeho sbírek či pracovního záberu? Přiznám se, že to neumím. Protože dát Muzeum romské kultury se středoevropským záberem vedle Národního muzea? Světznámé Městské muzeum ve Slavkově povýšit na úroveň okresu, kraje či státu? Je víc třeba regionální Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích nebo šířeji (územně) a zároveň úžeji (sbírkotvorným programem) zaměřené Muzeum loutkářských kultur v Chrudimí? Už chci vidět konstruktivní diskusi na toto téma třeba

na senátu či na sněmu!

Jedinou cestu ke spravedlnosti vidím roztrždit muzea dle počtu pracovníků, jak to funguje třeba v Mezinárodní radě muzeí. S určitou tolerancí lze konstatovat, že by tak byla zaručena jakás takás spravedlnost.

Einman muzeum v Kamenici nad Lipou má letos od zřizovatele příspěvek cca 500 tis. Kč, Milevsko o necelých čtyřech zaměstnancích má 1400 tis. Kč, Okresní muzeum v Jindřichově Hradci se 17 lidmi má 6200 tis. Kč. Když výše příspěvků podělíme počtem stálých (někde přepočtených pracovníků), dojdeme cca k 300 - 500 tis. Kč na rok na člověka. Je to jinde několikanásobně více či méně? Domnívám se, že ne, ale možná by tento problém stál za hlubší badatelskou sondou. Jinak: podle počtu zaměstnanců srovnatelná muzea v Českých Budějovicích a v Českém Těšíně mají i srovnatelný příspěvek. Samozřejmě existují výjimky třeba Třebechovice (zde však výrazné vlastní příjmy jsou „vyrovnávány“ nepatrným příspěvkem zřizovatele), ale princip výše příspěvků podle počtu zaměstnanců považuji za nejméně nespravedlivý.

Navrhuji tedy vytvořit následující kategorie:

1. do 5 zaměstnanců,
2. 6 - 25 zaměstnanců,
3. 26 - 70 zaměstnanců,
4. 71 zaměstnanců a více.

Věnujeme tomuto problému část některého senátu, nebo to necháme až na sněm v roce 2000?

Jan Dolák

PS: Jako douška to nejhlavnější - celkový objem peněz pro Asociaci nesmí poklesnout, spíše naopak.

Nový management sbírek anebo hovory o provaze v domě oběšencově?

Úvahy o prodeji sbírkových předmětů muzeí a galerií v době, kdy příspěvky na činnost těchto institucí ze státního rozpočtu se stále snižují a nikdo neví, kdy a kde se tento trend zastaví, mohou být skutečně přirovnány k hovorům o provaze v domě oběšencově. Není na výměnu žárovy a tak už zbývá jenom poslední - prodávat sbírky! Je mi jasné, že s takovou úvahou proto vstupují na tenký led a vystavují se nebezpečí, že vyvolám rozhořčení v části odborné veřejnosti. Zvláště tím, že taková úvaha vyjde z pera státního úředníka a kdo ví, co za tím je, třeba už se připravuje nějaký ferman, že když ve státní kase chybí peníze, ať tedy muzea a galerie rozprodají něco ze svých sbírek. Počítám s tím a nebudu plýtvat místem, abych vysvětloval, že tomu tak není,

že jde jen a jen o úvahu odbornou, již jsem se začal zabývat ještě v dobách, kdy byl státní měšec přece jen trochu objemnější.

Samotnou podstatou tvorby sbírek je to, že sbírka je „živá“. Sbírkové předměty přibývají, mohou být vyměňovány za jiné a také ubývají. V tom spočívá specifičnost - a také logika - sbírek. Dobře vedenou sbírku takové změny zkvalitňují. Reagují totiž na obecný vývoj poznání, na měnící se možnosti získávat nové přírůstky, napravují se tak minulé omyly, které ani při tvorbě sbírky nelze vyloučit. Sbírkování našich muzeí a galerií jsou vytvářeny už téměř dvě stě let. Podílely se na nich desítky - různě kvalifikovaných - kurátorů, jejich tvorbu ovlivnily změny ekonomického i politického prostředí a zejména změny vlastnic-

kých vztahů. Postátnění muzeí a galerií po roce 1948 - mimo jiné - způsobilo, že pod tvorbou sbírek si již několik generací muzejníků představuje pouze anebo především narůstání počtu sbírkových předmětů. Všechny jiné změny - výměny či vyřazování - se již desítky let v tvorbě sbírek uplatňují jen zcela okrajově. I přesto, že právě v těchto vzpomínaných desetiletích se v tvorbě sbírek projevovaly ještě další anomálie. Do sbírek přicházely celé soubory předmětů nikoliv na základě odborně fundované sbírkotvorné činnosti, ale jako konfiškáty, předměty opuštěné, zavlčené, z ideologických důvodů odstraňované z veřejných míst či ze stejných důvodů kampaňovitě sbírané (např. etnografie v rámci „dokumentace socialistické vesnice“, doklady „budování socialismu“ a pod.). Mnohdy byly sbírky zcela jednoznačně a mimořádně těmito netradičními způsoby obohaceny, což platí i o oněch ideologiích ovlivněných sbírkových programech (!). Ve smyslu kvality, tj. vypovídací schopnosti. Někdy ovšem byly sbírky jen rozmnoženy, aniž na kvalitě příliš získaly. A protože po čem sáhne ruka státu, to už nepustí, řada muzeí a galerií má ve svých sbírkách i to, co lze bez obav označit jako balast. Ten netvoří pouze předměty zcela bezcenné, ale především předměty, které jsou pro vypovídací schopnost sbírky přebytočné, multiplikáty. Takovým přebytočným předmětem může ovšem být i předmět velmi ceněný na trhu „starožitností“. Vypovídací schopnost předmětu o přírodě nebo společnosti se přece ne vždy kryje se sběratelským zájmem, který podléhá i určité módě. A dostávám se k onomu provazu v domě oběšencově - což takhle takový předmět prodat? Samozřejmě, že pouze s tím, že „přebytečnost“ bude posouzena kompetentními odborníky a s nepřekročitelnou (!!)) podmínkou, že stržené peníze budou moci být použity výhradně na nákup jiných sbírkových předmětů. Lze si představit, že takto získané peníze by bylo možné i tzv. kapitalizovat. Mohly by

být uloženy na zvláštním kontě určeném výhradně pro nákup kulturních statků pro státní sbírky, třeba s tím, že použity mohou být pouze úroky. Byl by získán zdroj financování akvizic pro státní sbírky, zcela nezávislý na vývoji státního rozpočtu. V případě nedostatku finančních prostředků by státní muzea dočasně třeba zcela utlumila výstavní činnost, ale finanční krize by se nedotkla toho nejpodstatnějšího - získávání nových přírůstků. To je velmi důležité, protože nabídka kulturních statků na trhu nepočká. Pokud jí státní sbírkotvorné instituce nedokáží využít ihned, možnost nákupu se může na řadu let ztratit. Tato úvaha není až zas tolik revoluční, protože v některých jiných zemích je to již řešení zcela běžné.

Tolik úvaha o prodeji sbírek. Měla-li by se však stát někdy realitou, nelze prodej zdůvodňovat jen relativně snadnou možností získat peníze pro akvizice. Prodej by se musel stát nikoliv mimořádnou a účelovou záležitostí, ale součástí promyšleného managementu tvorby státních sbírek. To je druhá část (významem první) téže úvahy. Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií zpracovala Analýzu sbírkových fondů muzeí ČR 1994-6. To je zcela mimořádný dokument, vypovídající o mnohosti a různorodosti sbírek muzeí, z něhož zcela přesvědčivě vyplývá, jak úžasné bohatství tyto sbírky představují. O kvalitě jednotlivých sbírek ovšem výpověď dosud chybí. A také hned tak nebude, protože nejsou známa kritéria hodnocení. O nich ještě ani v odborné veřejnosti nezačala diskuse. Kdyby tento článek svou provokující úvahou o možném prodeji sbírek přispěl k jejímu zrodu, naplnil by se smysl jeho napsání. Nepřál bych si, aby se stal prodej sbírkových předmětů hitem a zbrkle se začal prosazovat „z moci úřední“. Chraň bůh! Přál bych si ale, aby se o něm začalo seriózně uvažovat, ať už bude výsledek takových úvah nakonec jakýkoliv.

Jsem ale v tomto směru skeptik, spíše očekávám nezajem nebo fundamentalistické stesky na ohrožení kulturního dědictví započaté už těmito nezodpovědnými řádky. Ale zároveň jsem i optimista, tento článek sice nejspíš zapadne, dříve nebo později k nám ale problém „nového managementu sbírek“ přivane vítr odněkud z Evropy (myslím, že už začal vát!) a my začneme - jako vždycky - „chytat kočku za ocas“.

Jiří Žalman
vedoucí oddělení muzeí a galerií
OMG MK ČR

Zábřeh

Vlastivědné muzeum

Miloslava Prokůpková
září-říjen 1999

České loutkové divadlo
listopad-prosinec 1999

Zbiroh

Městské vlastivědné muzeum

Výstava lepených modelů letadel,

loď apod.

září-říjen 1999

Zlín

Muzeum jihovýchodní Moravy

ve Zlíně

Zapni hočky na kordulce... - filigránské
šperky k těšínskému lidovému kroji

9.9.1999 - 31.10.1999

Galerie VÁP

4.11.1999 - 28.11.1999

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Nezbytné drobnosti

1.5.1999 - do prosince 2000

Podyjí našima očima - fotografie

pracovníků Správy Národního parku

Podyjí

7.10.1999 - do března 2000

Dům umění, nám. T.G.M. 11

Jan Exnar - SKLO

2.9.1999 - 31.10.1999

Klenoty na Znojemsku - Rakouští malíři

1. polovina 19. století

18.11.1999 - 31.1.2000

Žamberk

Městské muzeum

Kde se pivo pije, tam se dobře žije

10.9.1999 - 28.10.1999

Žatec

Regionální muzeum K. A. Polánka

Jak náprstek o práci přišel

13.6.1999 - 31.10.1999

Vánoce

28.11.1999 - 31.1.2000

Železný Brod

Muzeum

Kouzlo Vánoc

listopad-prosinec 1999

Muzejním knihovněm

Okresní vlastivědné muzeum, Horní
152, 381 01 Český Krumlov, nabízí:

RODOPISNÁ REVUE

Zájemcům o genealogii je určena RODOPISNÁ REVUE, které začala vycházet v letošním roce. Vydává ji Historicko-vlastivědný spolek v Českých Budějovicích, Jindřicha Plachty 3, PSČ 370 04. Ročně vycházejí čtyři čísla označená podle ročních

období. Číslo *Jaro a Léto* se již ke čtenářům dostala a z jejich zajímavého obsahu rádi připomínáme články Jana Mareše o jihočeských předcích slavného rakouského skladatele Antona Brucknera, pocházejících z Hořic na Šumavě, či článek Miloslava Trnky o rodokmenu hornoplánského rodáka Adalberta Stiftera. Od téhož autora pochází článek o významném báňském inženýrovi Rakouska-Uherska Janu Mayerovi, pocházejícím z tkalcovského rodu Mayerů ze Lhenic. Kolébkou tohoto rodu však byla v 17. století Horní Planá na Českokrumlovsku. Další článek M. Trnky je věnován časopisu RODOKMEN, který byl vydáván v Praze v letech 1940 – 1941 a 1946 – 1948 a poté byl zakázán. Autor přináší výběrovou bibliografii prací s jihočeskou tematikou z RODOKMENU a zároveň se zmiňuje o okolnostech ukončení jeho vydávání po únoru 1948: „Autoři kolem Rodokmenu, Jihočechy nevyjímaje, bubnovali na poplach nad kulturními ztrátami... Redaktor Karel Kryl, rodák z Hluboké nad Vltavou... stále tvrdošíjně informoval např. o ... archiváliích Benešova nad Černou, které byly z radnice obsazené vojáky vystěhovány do lednice pivovaru. Tam v mokru shnily a místní správní komise usoudila, že i zde archiv překáží a dala jim zaplnit močál spolu s jinými odpadky. Tak přišlo ke zničení 22 privilegií, i ta česká z roku 1432... Jediná listina zachovala se proto, že ji žertem člen SNB poslal jako dárek při mikulášské slavnosti místnímu funkcionáři...“.

RODOPIŠNÁ REVUE je k dispozici hlavně v počítačové formě na disketě 3,5" ve Wordu. Tiskem vychází jen malý náklad. Diskety je možné objednat v knihovně České genealogické a heraldické společnosti v Praze. Případní zájemci se také mohou přihlásit v muzeu, jejich požadavky rádi předáme redakci.

Mgr. Petr Jelínek

Okresní muzeum Brno-venkov,
PŠČ 666 02, Předklášteří,
tel./fax: 05/44 22 80 29,
e-mail: muzeum@muzeum-brno-venkov.cz nabízí:

Sborník příspěvků 1999

Sborník ve formátu 15 x 22 cm, o 110 stranách, je vybaven bohatým obrazovým doprovodem. Můžete si jej objednat prostřednictvím písemné objednávky, případně e-mailem na adresu muzea. Cena sborníku je 99,- Kč + poštovné, hradí se fakturou.

Okresní muzeum Brno - venkov sduhuje Muzeum v Ivančicích, Podhorské muzeum v Předklášteří, Muzeum ve Šlapanicích a Památník Mohyla mí-

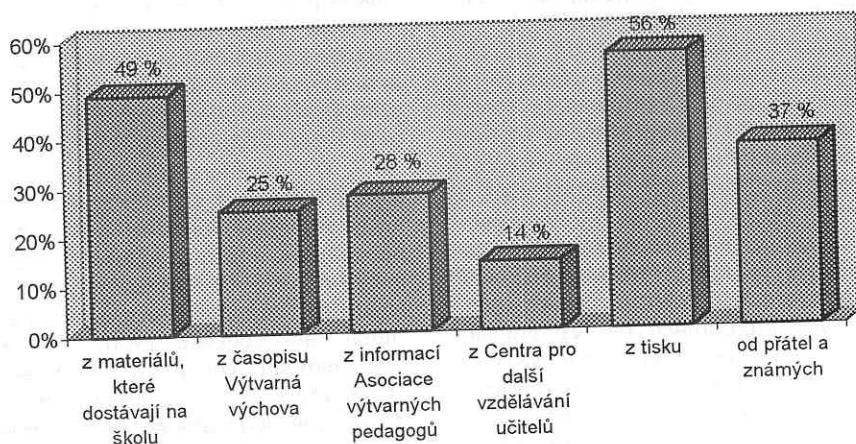
Muzea a veřejnost

Co víme o návštěvnících galerií, co si myslí návštěvníci Veletržního paláce?

Většina diskusí k otázce Veletržního paláce na stránkách našich kulturních časopisů se staví ke Sbírce moderního a současného umění

uvádějí ve statistice kultury za rok 1997 jako roční návštěvnost veřejných galerií 1 418 000 návštěvníků, což představuje průměrně 40 000 ná-

Odkud se pedagogové dozívají o akcích ve Veletržním paláci

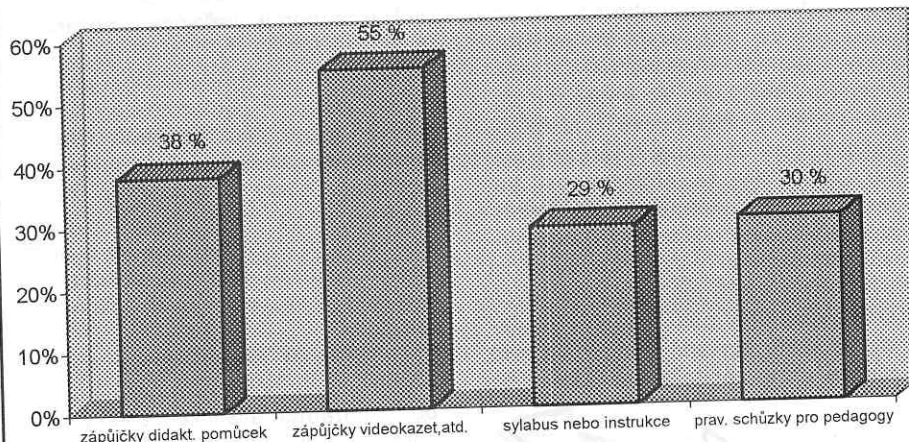
Zdroj: IIMCE

Národní galerie (SMSU NG) a k jejímu chodu stále velmi kriticky. Přitom se neví, že se jedná o nejnavštěvovanější sbírku Národní galerie v Praze, která v roce 1998 dosáhla zatím nej-

vštevnicků na jednu z 36 veřejných galerií.)

Dobré výsledky je vždy možné zlepšovat. K tomu potřebujeme znát názory "zákazníků" - návštěvní-

Co by pedagogům mohlo v přípravě žáků pomoci

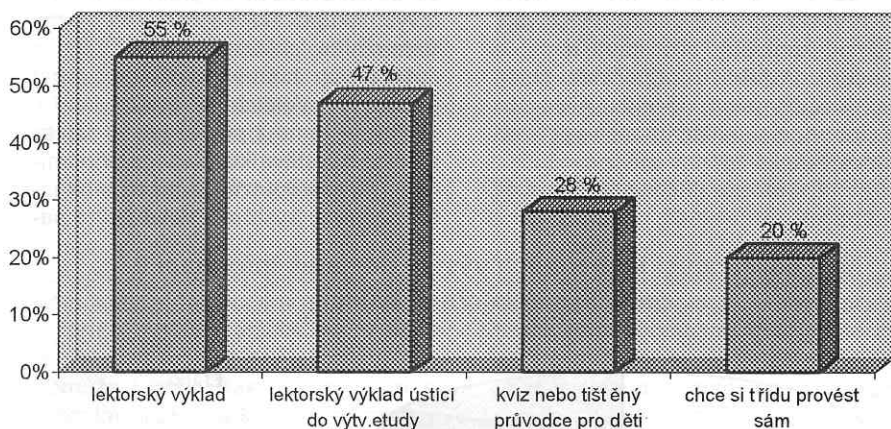
Zdroj: IIMCE

vyšší roční návštěvnosti od svého otevření v roce 1995: 168 213 návštěvníků. Pravděpodobně jde i o nejnavštěvovanější galerii v této zemi. A co víc! Zařazením atraktivní výstavy do období s obecně nejnižší návštěvností v průběhu roku 1998 se ve Veletržním paláci podařilo prolomit tento stereotyp a dosáhnout v loňském prosinci návštěvnického rekordu. (Jen pro srovnání, zdroje IPOS/CIK

ků na nabízené produkty. Proto nás zajímalo, jaký je v Čechách zájem o galerie, a především o Sbírku moderního a současného umění, jaké jsou návštěvnické zvyklosti a jak návštěvníci hodnotí služby, které jim Veletržní palác nabízí.

V průběhu roku 1998 a 1999 oddělení pro veřejnost SMSU NG ve spolupráci s Mezinárodním institutem marketingu, komunikace a podnikání

Jakou aktivitu volí pro zaměstnání třídy v muzeu

Zdroj: IIMCE

(IIMCE) realizovalo řadu výzkumů zaměřených na různé skupiny návštěvníků. Celkem bylo osloveno téměř tisíc respondentů. Vzorek tvořili pedagogové, kteří navštěvují galerii se svými žáky, návštěvníci Sbírkou moderního a současného umění i "nenávštěvníci", oslovení v průběhu komerčních výstav, které se konají ve Velké dvoraně Veletržního paláce. V uvedeném období byly také analyzovány i zápisy v knize návštěv.

Zájem o galerie

Většina návštěvníků Sbírkou moderního a současného umění (63 %) uvedla, že navštěvuje galerie a muzea častěji než 4 x do roka. Návštěvníci komerčních výstav ve Velké dvoraně (Schola Nova, Bydlení 2000, ROADWARE ap.) však nejčastěji tvrdili, že sbírky Národní galerie ve Veletržním paláci ještě nikdy nenavštívili (61 %) a 47 % návštěvníků komerčních výstav má pocit, že nejsou dostatečně informováni o tom, co vše jim Národní galerie nabízí.

Zajímavé je, že pouze 4 % návštěvníků komerčních výstav přiznávají, že nikdy muzea a galerie nenavštěvují, ale plných 46 % odpovědělo, že nikdy nechodí na výstavy moderního a současného umění. Tato

skutečnost naznačuje, že velká část dotázaných z řad "nenávštěvníků" se bojí umění 20. století a nerozumí mu. To potvrzuje i další zjištění. Většina dotázaných preferuje Sbírkou francouzského umění 19. a 20. století. Díky kvalitě a důležitosti sbírky, dlouholeté tradici její prezentace v českém prostředí a v neposlední řadě notorické známosti francouzských impresionistů a kubistů, je sbírka považována za značku kvality. Francouzský původ umění je pro ty, kteří jsou při setkání se současným českým uměním rozpačití a bezradní, ujištěním, že neudělají chybu, když výstavu či expozici navštíví. Důkazem může být i to, že tendence preferovat francouzské umění se mírně projevila i u pedagogů, provázejících školní výpravy.

Potěšujícím však může být zjištění, že více než dvě třetiny návštěvníků komerčních výstav (z nichž, jak jsme uvedli, 61 % galerii ve Veletržním paláci nikdy nenavštívilo) se domnívá, že Národní galerie hraje významnou roli v našem společenském životě.

Návštěvnické zvyklosti

Pravidelní návštěvníci galerie přicházejí za konkrétním cílem, pře-

ru. Letos v červnu uplynulo sedmdesát let od založení Podhoráckého muzea. Jubileum se stalo vhodnou příležitostí, podnětem k vydání muzejního sborníku.

V historii muzea jde o vůbec první počín svého druhu, obsah a členění sborníku jsou proto poněkud netypické. Sborník je uveden rozsáhlejší informací o Okresním muzeu Brno-venkov, určité místo bylo věnováno také ohlednutí za několika zajímavými, vydařenými či veřejností dobře přijatými výstavami a informací o dvou stálých expozicích. Jádrem sborníku jsou články odborných pracovníků, externích spolupracovníků a příznivců muzea, doplněné zprávami, drobnostmi a přehledem výstav, které pořádají jednotlivá pracoviště muzea v roce 1999.

Z obsahu:

Články:

Sedmdesát let Podhoráckého muzea * Historie mineralogické sbírky v Podhoráckém muzeu * Z historie dolování na Květnici * Životnost lidových zvyků a současnost * Z historie pěstování chřestu v Ivančicích * Archeologie hudby * Slovnítný pane architekté, neopouštějte nás! (Z počátků památníku Mohyla míru) * Alois Kalvoda, Barbora Markéta Eliášová - dva pozůstalostní fondy ve sbírkách Muzea ve Šlapanicích, dvě téměř zapomenuté osobnosti české kultury * Tanátování - nejjednodušší metoda ochrany železných kovů v muzejní praxi.

Z výstav nedávných i současných:

Duch místa * Žuráň a doba stěhování národů * Zbraně v pravěku a raném středověku * Škola za starých časů * Stoleté výročí vzniku odborného školství ve Šlapanicích * Medaile, grafika a ilustrace Karla Zemana * Fotografie Henri Noubela ze vzpomínkových akcí k výročí Slavkovské bitvy * Med balzámem životním - výstava ke stoletému výročí organizovaného včelařství na Tišnovsku * Z tvorby Hanuše Svobody * Z historie pěstování chřestu v Ivančicích a okolí * Alfons Mucha a poštovní známka * Svět tónů * Chodte ve zdraví a zůstávejte v lásce - z díla Karla Svobodského.

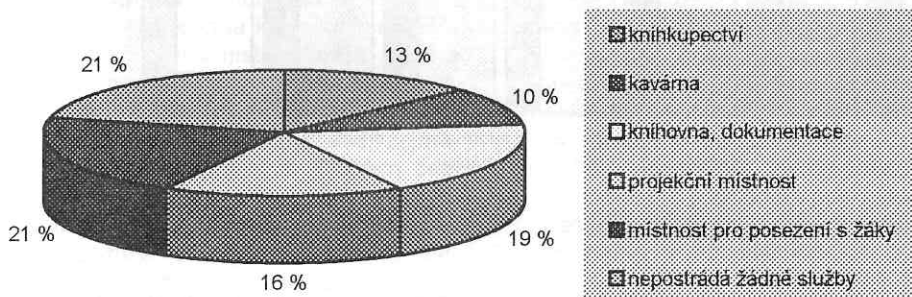
Stálé expozice:

Obytný interiér z přelomu 19. a 20. století, nová stálá expozice v Podhoráckém muzeu * Proměny stálé expozice na Mohyle míru

Zprávy, drobnosti:

Tradice vzpomínkových akcí k výročí Slavkovské bitvy * První biografie Aloise Kalvody * Plastiky Rudolfa Březy, základ stálé muzejní expozice v Podolí * Brožura Klášter Porta coeli a Podhorácké muzeum * Dvě publikace ke Slavkovské bitvě: Stará pošta a Slavkovská bitva, Napoleonovy Slavkovské proklamace * Darney, 30. červen 1918 - 1998 (80 let od uznání československých legií ve Francii) * Archeo-

Jaké služby v galerii postrádají

Zdroj: IIMCE

logické kolokvium ve Šlapanicích, informace o zájmovém setkání archeologů * Muzeum na internetu * Přehled výstav a aktivit muzea v roce 1999 * Program oslav 70 let Podhoráckého muzea.

**Slovenské národní múzeum,
Národné múzejné centrum,
Vajanovského nábr. 2, 814 36 Bratislava,
tel.: 07/59 349 152, 361 973,
fax: 07/366 653,
e-mail: rybecky@snm.sk nabízí:**

Waidacher, Fridrich: Příručka všeobecné muzeologie
Něm. originál: Handbuch der Allgemeinen Museologie, Wien – Köln – Weimar 1993

Překlad a odb. úprava: PhDr. Aloiz Habovštiak, DrSc.

Rozsah: 477 stran, 14 obrázků

Cena: 169,- Sk + poštovné

Příručka všeobecné muzeologie usiluje o komplexní pohled na problematiku muzeologie. Řadí muzeologii do systému věd, definuje její základní pojmovotvorný aparát i předmět zkoumání muzeologie jako vědy. Vedle historického pohledu na formování fenoménu „muzeum“, přibližuje i vývoj názorů na muzeologické teorie. Teoretické základy muzeologie jsou báží, ze které autor vychází při řešení praktické aplikace muzeologické teorie v praxi muzeí. Vedle selekce a tezaurace jako součásti muzejní dokumentace, věnuje velkou pozornost problematice muzejní komunikace, která je pro praxi muzeí na Slovensku v mnoha směrech velmi inspirující. Publikaci doplňuje slovník odborných výrazů, registr a záznam muzeologické literatury.

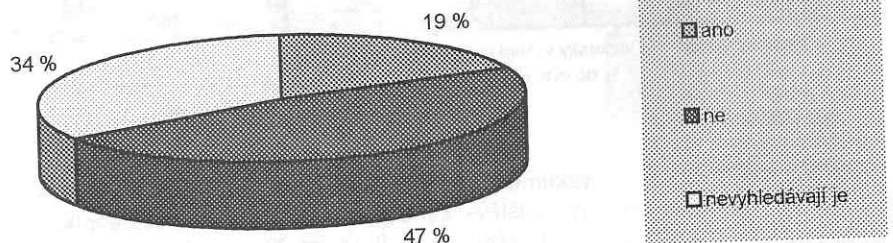
devším na krátkodobé výstavy či se chtějí opakovaně podívat na svoje oblíbená díla. Návštěvníci komerčních výstav, pokud galerii navštěvují, nemají konkrétní představu a cíl, a hledají zde zábavu, odpočinek, chtějí se dovědět něco nového, něco, co budou moci v dalších dnech vyprávět známým a kolegům v práci.

Do galerie přicházejí nejčastěji v malých skupinkách, s přáteli či s

Služby

Návštěvníci galerie, bez ohledu na to, o kterou ze sledovaných cílových skupin šlo, se dívají na služby Veletržního paláce shodně. Většina dotázaných hodnotí služby Národní galerie ve Veletržním paláci dobře. Stejně je tomu i pokud jde o zápisy v knize návštěvníků. Nejvíce připomínek přinesla dotazníková šetření k informačnímu systému Veletržního pa-

Mají návštěvníci komerčních výstav dostatek informací o galerii ve Veletržním paláci

Zdroj: IIMCE

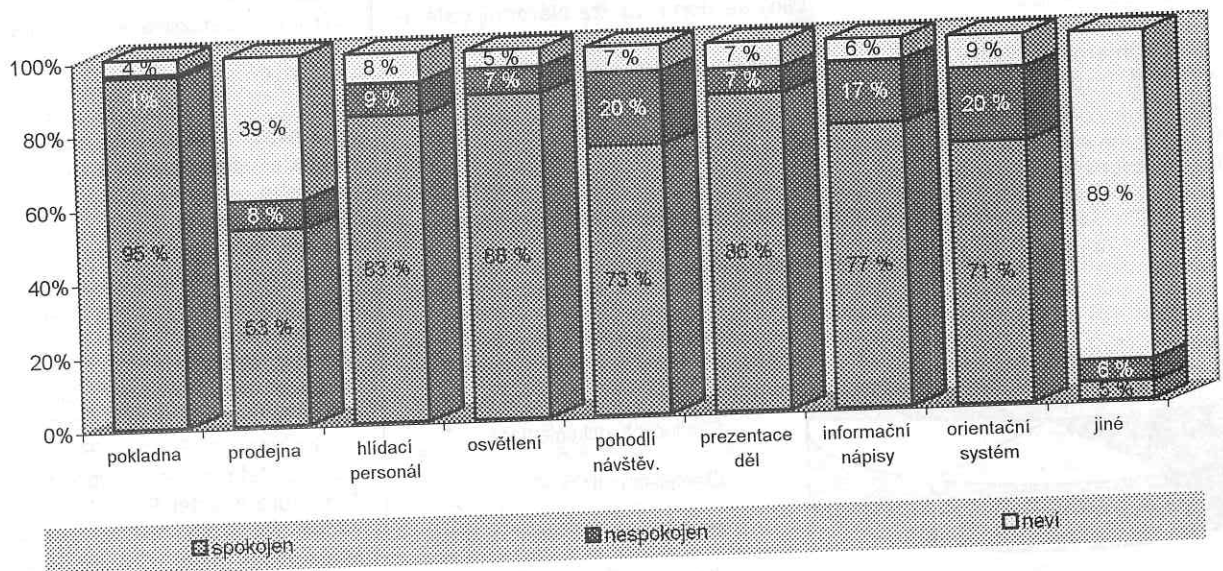
rodinou. Získávání informací o nabídce Veletržního paláce souvisí s místem bydliště dotázaných. Návštěvníci z Prahy hledají informace v kulturním přehledu a na plakátech, mimopražští v denním tisku. Pedagogové velmi často využívají informačních materiálů, které pro ně připravuje centrální tiskové oddělení Národní galerie. Tento program však vychází v nedostatečném nákladu, odděluje informace o výstavách od informací o jejich doprovodných pořadech a časté jsou problémy s jeho distribucí.

U školních návštěv jsme sledovali také dobu, jakou jsou ochotni návštěvě galerie věnovat. Můžeme

láce, ke srozumitelnosti informačních nápisů a ke všemu, co vytváří pocit pohodlí návštěvníka (možnost posezení, prodejna, občerstvení apod.). V knize návštěvníků nejčastější připomínky vyjadřují výhrady k práci obslužného personálu (hlídači, pokladní, prodejna). Často se zde také vyskytují připomínky k nedostatku možnosti posezení a odpočinku v expozici.

Pokud jde o požadavky na další služby, považujeme za nutné upozornit na skutečnost se situací ve sféře služeb v této zemi obecně. Pokud návštěvníci, utváření v současném kulturním prostředí, nemají kon-

Spokojenost pravidelných návštěvníků s prostředím a službami galerie

řící, že délka návštěvy galerie je přímo úměrná době strávené na cestě do galerie.

krétní zkušenost se službami nabízenými galeriemi v zahraničí, nemohou ani mít představu o tom, co vše by

mohli v galerii očekávat.

Zdá se, že i když zahraniční zkušenosti mají, rezignovali a svojí kritiku či návrhy prezentují na jiných místech než v návštěvnické knize či dotazníkovém šetření a případných nadstandardních služeb příliš nevyužívají, ani je nevyžadují.

Náš životní styl (pokud jde o společenský život a trávení volného času) je poněkud odlišný od způsobu života v západních zemích. Naše schopnost využívat možností, které nám kulturní instituce a města vůbec v tomto směru nabízejí, je malá a v důsledku toho se ani jejich nabídka nemůže rozvíjet tak, jak bychom si představovali. Konkrétním příkladem v tomto směru může být malý zájem o čtvrtky s proslouzenou otevřenou dobou Veletržního paláce (do 21 hod.), kterou využívá pouze 17 % pravidelných návštěvníků. S ohledem na tato fakta zůstávají požadavky na služby galerie velmi skromné. Většina dotázaných nejvíce postrádala stručný vytištěný text k výstavám a expozicím.

Ne příliš konkrétní představu o tom, jak by jim galerie mohla pomoci při výuce mají i pedagogové, kteří sem přicházejí se svými žáky. Zarážející je však zjištění, že přestože komponované programy pro školy, s ohledem na jejich efektivitu, trvají okolo jedné a půl hodiny a všude je na tuto skutečnost upozorňováno, pedagogové (zřejmě s ohledem na režim školy) mají největší zájem o programy trvající 45 minut - jednu vyučovací hodinu. Vzhledem k tomu, že všeobecně projevovali zájem o těsnější spolupráci s galerií, doufáme, že se i tato skutečnost změní. Galerie a muzea zřejmě dosud nejsou ve školství považovány za plnohodnotnou součást výuky, prakticky

neexistuje stanovená a rozvíjená spolupráce.

Personál

Pokud se v dotaznících či v návštěvnických knihách objevují nějaké konkrétní připomínky, týkají se velmi často personálu, který je označován jako nevládný, návštěvníci jej obtěžují, není dostatečně informovaný. Z tohoto důvodu začalo oddělení pro veřejnost ve Veletržním paláci, společně s kurátory, připravovat semináře s psychology, určené právě těmto zaměstnancům. Ukazuje se, že za stávajících personálních možností je investice do personálu touto formou nezbytná. Nemá smysl, aby byla jednorázového charakteru, jde o dlouhodobý proces, jehož výsledky teprve ukáže čas.

Závěry

Naše galerie slouží a deklarují svůj zájem především o ty, kdož mají zájem o její produkty a příliš se nesaňují nabídnout dalším potencionálním návštěvníkům - "neodborníkům". Tato skutečnost pramení z nedostatečné marketingové komunikace našich galerií, které mnohdy možná přeceňují svůj význam pro odborníky, sběratele a znalce výtvarného umění a nedoceňují svůj význam pro společnost a její kulturní úroveň, pro formování identity obyvatel i pro image místa i státu.

Věra Foretová,
Mezinárodní institut marketingu, komunikace a podnikání (IIMCE) Brno
a
Andrea Nečasová,
oddělení pro veřejnost SMSU NG
Praha

Personálie

Odešla magistra Karla Dokulilová, historička Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Podlehla těžké nemoci čtrnáct dnů po svých pětapadesátých narozeninách. Ve zlínském muzeu pracovala nepřetržitě dvaatřicet let. Věnovala se období moderních českých dějin, patřila k vynikajícím znalcům novodobé historie města Zlína a historických událostí, které se ve zlínském regionu odehrály od vzniku samostatného Československa, zejména událostí spojených s bojem českých legionářů a s protifašistickým odbojem. Byla autorkou muzejních expozic a řady výstav. S chutí a kantorským zaujetím se podílela na všech vzdělávacích aktivitách pro děti a mládež, patřila k respektovaným aktérům muzejních přednáškových

cyklů a k oporám všech muzejních společenských akcí.

Své odborné znalosti i občanskou zralost uplatnila zejména při práci v Názvoslovné komisi Úřadu města Zlína a při dlouholeté, neúnavné metodické práci s kronikáři obcí zlínského okresu.

Ve sbírkových komisích hned několika moravských muzeí pracovala nejen proto, že své odborné vědomosti s přehledem aplikovala při řešení praktických problémů tvorby muzejních historických sbírek, ale že navíc dokázala přispět k řešení těchto často komplikovaných situací s osobitým nadhledem a schopností vnímat názory jiných.

CD-ROM - Škvarna, Dušan:
Osobnosti slovenských dejín
Autoři textů hesel: kolektiv odborných pracovníků Historického muzea SNM pod vedením PhDr. P. Kory.

Rozsah: CD-ROM představuje 147 osobností, 495 barevných obrázků
Cena: 380,- Sk + poštovné
Minimální technické nároky na PC: 386, 4MB RAM, CD mechanika, VGA, doporučená zvuková karta (není podmínkou).

Elektronická publikace seznamuje se životem a dílem těch osobností, se kterými se nejvýrazněji spojuje civilizační a kulturní vzestup Slovenska a Slováků v nejstarších i moderních dějinách. Prezentuje vývoj jejich národního vědomí a občanského života, pěstování idey slovenské státnosti a její naplňování. Přibližuje jejich osudy, které odrážejí velikost či malost doby a osudy celé krajiny. Do výběru jsou zařazeny osobnosti pestrého názorového spektra, zájmů a mravního založení. Většina z nich zůstala dodnes zdrojem morální a tvůrčí inspirace. S mnohými je možné se střetnout v literatuře pravidelně anebo poměrně často, část z nich však neprávem upadla do polozapomnění. Tato moderní publikace je adresována především mládeži, proto je faktografie podaná prostředky, které jsou blízké mladé generaci.

CD-ROM poskytuje nejen informace o osobnostech, ale i stručný přehled dějin Slovenska. Každé období obsahuje výstižnou textovou charakteristiku z pera historika PhDr. Dušana Škvarny, který je autorem nejen etapizace, ale i značné části hesel. Jednotlivá období jsou ilustrované obrázky a ozvučené „elektronickou lektorkou“.

Zprávy památkové péče, Státní ústav památkové péče, Valdštejnské náměstí 3, 118 01 Praha 1 nabízí:

Maxová, Ivana – Nejedlý, Vratislav - Suchomel, Miloš – Zahradník, Pavel:
Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v okrese Svitavy, 1997.

Rozsah: 104 stran A4, více než 100 čb a 33 barevných vyobrazení
Cena: pro předplatitele časopisu Zprávy památkové péče 136,- Kč + poštovné a balné; pro ostatní zájemce 170,- Kč + poštovné a balné.

Maxová, Ivana – Nejedlý, Vratislav - Suchomel, Miloš – Zahradník, Pavel:
Mariánské, trojiční a další světské sloupy a pilíře v okrese Ústí nad Orlicí, 1998.

Rozsah: 200 stran A4, 193 čb a téměř 100 barevných vyobrazení
Cena: pro předplatitele 190,- Kč

+ poštovné a balné; pro ostatní zájemce 230,- Kč + poštovné a balné.

Maxová, Ivana – Nejedlý, Vratislav – Zahradník, Pavel: Mariánské, trojiční a další světské sloupy a pilíře v okr. Rychnov nad Kněžnou, 1999.

Rozsah: 140 stran A4, více než 100 čb a 40 barevných vyobrazení

Cena: pro předplatitele 148,- Kč + poštovné a balné; pro ostatní zájemce 190,- Kč + poštovné a balné.

Publikace shrnují dostupné informace o jedné z nejvýznamnějších kategorií sochařských památek na našem území. U každého sloupu (pilíře) byly shromážděny základní uměleckohistorické údaje, archivní prameny, literatura a byla provedena fotodokumentace. Rovněž (ve vztahu k charakteru degradace památky) byla analyzována i materiální složka sochařských děl. Publikace jsou samostatnou přílohou časopisu Zprávy památkové péče. Připravuje se: Mariánské, trojiční a další světské sloupy a pilíře v okrese Hradec Králové.

Nové stále expozice

Novou expozicí a seminářem připomnělo Muzeum Vysočiny stříbrnou slávu Jihlavy

Ke stávajícím expozicím Muzea Vysočiny přibyla v září t.r. další, nazvaná „Dolování stříbra a mincování v Jihlavě“, tematicky zaměřená na hornictví a mincovnictví. Bývalé královské město Jihlava neslo v minulosti i predikát „horní město“ a lze tedy konstatovat, že se dnes nejedná o pouhé připomenutí dob největší slávy Jihlavy, ale i o vyrovnání se s nemalým dluhem z historie města. Byl se tak stalo „ex post“, se značným časovým zpožděním.

Slavnostnímu aktu předcházela mezinárodní seminář, rovněž nazvaný „Dolování stříbra a mincování v Jihlavě“. Proběhl na Okresním úřadě v Jihlavě v den slavnostního otevření nové expozice 10. 9. 1999 a byl významnou kulturně – společenskou událostí v životě okresního města.

Jihlava se toho dne stala místem setkání a diskuse představitelů okresu, města a zhruba šesti desítek našich i zahraničních historiků, montanistů, archivářů, numismatiků, geologů, metalurgů, znalců starého horního práva včetně současné legislativy a také odborníků z řady dalších oborů.

V průběhu semináře, financovaného z prostředků Phare (cca 9.000 Euro), vystoupilo ve třech obsáhlých

Z řad příslušníků legendární generace zlínské Vonice šedesátých let, kteří pevně stáli ve vzájemném přátelství, odešla vynikající zpěvačka, jež vždy dokázala společnou veselost rozhojnit přívětivým humorem a písněmi svého rodného Slovácka, zpívanými s láskou plynoucí z hloubi jejího dobrého srdce.

Nejen pracovníci zlínského

muzea ztrácejí v magistře Dokulilové moudrou a ohleduplnou kolegyni a přítelkyni, která uměla dobré dílo jiných upřímně ocenit, klopýtající podržet a smutně potěšit.

Taková zůstává v myslích všech, kdo se s ní na cestách životních osudů setkali.

PhDr. Ivan Plánka

ředitel Muzea jihovýchodní Moravy

Semináře a konference

Čtvrtý dopis od Holandřana

Rotterdam, červenec 1999

Vážení přátelé,

tento měsíc se uskutečnil workshop zaměřený na management sbírek. Trošku jsme si dělali starosti, protože nebylo dost času na propagaci. Ozvaly se i varovné hlasy, že workshop se nemá pořádat v létě, kdy jsou lidé na dovolené. Nakonec však převládlo stanovisko, že další odklad by způsobil jen další obtíže do budoucna, a tak jsme se rozhodli pokračovat s tím, že se uvidí. Koneckonců jsme potřebovali jen 15, maximálně však 18 zájemců. Obavy se potvrdily: těsně před uzávěrkou jsme měli jen osm přihlášek. Už dva dny po uzávěrce jich však bylo třicet.

Tento úspěch nás však přinutil provést výběr. Třicetiletá skupina by totiž byla příliš velká a neumožnila by efektivní realizaci vzdělávacího procesu. Proto jsme se rozhodli požádat některé zájemce, aby posečkali do příštího roku, kdy doufáme uspořádat ještě jeden workshop na stejné téma. Ulevilo se nám, že tento návrh většina přihlášených přijala s pochopením. Výsledná skupina účastníků měla tedy odpovídající složení a umožnila úspěšný průběh workshopu.

Tak velký zájem o náš workshop je skutečně povzbuzující. Nyní máme ověřeno, že skutečně mnozí z Vás mají o akce pořádané v rámci projektu Matra zájem.

Protože se mě často dotazujete na pracovní metody workshopu a na náš způsob práce, pokusím se Vám o tom něco napsat. Náš přístup a naše metody jsou založeny na přesvědčení, že dospělí lidé dávají přednost takovému způsobu učení, při němž využívají své zkušenosti a dovednosti, před pasivním posloucháním. Teorie vzdělávání tento předpoklad potvrzuje.

Je zde však ještě něco jiného: vždy se snažíme respektovat hluboké znalosti a zkušenosti odborných pracovníků muzeí a galerií. Samozřejmě také vycházíme z toho, že se mnohem lépe orientujete v daných (a někdy dost specifických) podmínkách, ve kterých pracujete a žijete.

Proto se snažíme zorganizovat workshop tak, aby měl každý účastník možnost pracovat, diskutovat, analyzovat svou vlastní situaci, zapojit svou vlastní představivost. Snažíme se o to prostřednictvím praktických zadání, diskusí, analytických úkolů a někdy také her. Záměrem workshopu je dovést účastníka k určitému výsledku, který může využít v praxi. Jde nám však samozřejmě i o to, abychom Vás povzbudili, přinášeli Vám inspiraci a nové nápady.

Jednou z věcí, která napomáhá vzdělávacímu procesu, je kontakt s kolegy. Proto se snažíme vytvářet prostor pro výměnu stanovisek a názorů, a to nejen v rámci programu workshopu, ale i v průběhu neformálních setkání, odehrávajících se v uvolněnější atmosféře, která také přispívá k vzájemnému porozumění.

Každý workshop má pečlivě připravenou strukturu, podle níž se krok za krokem postupuje. Tato příprava umožňuje improvizaci tam, kde je to nezbytné, ale zároveň umožňuje účastníkům samostatně se orientovat ve struktuře workshopu.

Samozřejmě si uvědomujeme, že nemůžete vydržet v plném soustředění a vážné práci po celý den, aniž byste si udělali přestávku a nějaký čas na uvolnění. Každý workshop má proto vyvážený rozvrh a pracuje s rozmanitými tématy a metodami tak, abyste byli stále motivováni k další činnosti.

A konečně jsme přesvědčeni, že jeden obrázek řekne více než tisíc slov. Využíváme tedy obrázky, kresby a anekdoty k usnadnění závažného učebního procesu a k povzbuzení představivosti účastníků.

Tohle vše však může fungovat pouze při splnění všech předpokladů:

- dobře připravený workshop
- koncentrovaní a cílevědomí vedoucí workshopu
- motivovaní účastníci

- odpovídající počet účastníků ve skupině

Je nezbytné znát reakce a kritiku účastníků, abychom zůstali vnímaví a mohli dále zlepšovat svůj způsob práce.

Uvědomujeme si, že forma workshopu se nehodí do každé situace. Chceme-li sdělovat informace velkému počtu osob najednou, vyhovuje více forma symposia, doprovázeného diskusí. Také čistě teoretické otázky vyžadují jiné vzdělávací metody a způsob práce workshopu mohou využívat jen částečně.

Každý workshop má omezený počet účastníků a vyžaduje jejich aktivní spolupráci. Jsou-li však splněny všechny základní podmínky, je-li dobře zvoleno téma, zaměřené na praxi, pak může být metoda workshopu skutečně efektivní.

Budu velice rád, pokud mi budete chtít sdělit svůj názor na věc, případně svoje postřehy a připomínky. Moje adresa a e-mail je na konci tohoto dopisu.

Zde je náš program na následující měsíce:

6. září

Jednodenní symposium o managementu sbírek v Národním technickém muzeu v Praze. Vystoupí tři přednášející z Nizozemska a dva z České republiky, následovat bude diskuse. Podrobnější informace se k Vám jistě brzy dostanou. Již nyní se však můžete informovat na sekretariátu AMG nebo u Dr. Hallové (Muzeum české hudby, Praha) a Ing. Petra Krajčího (Národní technické muzeum, Praha).

22.–24. listopadu

Workshop „Jak se dělá strategický plán“ pro vaši instituci. Všichni zájemci se mohou informovat na sekretariátu AMG. Zúčastnit by se měli pokud možno vždy dva pracovníci z každé instituce – ředitel a jeden další člen vedení. Tento workshop bude zaměřený na praktickou situaci v institucích.

6.–9. prosince

Základní workshop muzejního managementu, organizovaný AMG. Vedoucí pracovníci muzeí, kteří se ho ještě neměli možnost zúčastnit, mají nyní šanci.

Na základě pozvání paní Vels Heijn, ředitelky Nizozemské asociace muzeí, navštíví letos na podzim menší skupina zástupců exekutivy AMG a některých dalších pracovníků muzeí z ČR Nizozemsko – bude to pro ně možnost diskutovat o vývoji holandského muzejnictví a navázat kontakty s holandskými kolegy.

Příští rok pravděpodobně uspořádáme kombinované symposium zaměřené na strategický management a management marketingu. Připravujeme také workshop o managementu marketingu: „Jak vypracovat marketingový plán“. Proběhnou první akce ze druhé části projektu Matra, která bude zaměřena na postavení muzeí a galerií v rámci jejich společenského prostředí. Čeká nás tedy spousta práce. Budeme Vás průběžně informovat.

Zachovejte si optimismus.

Srdečně Vás zdraví

Kees Plaisier

Voorhaven 10-12, 3024 RM Rotterdam

telefon: +31 (10) 425 51 60, fax: +31 (10) 478 23 76

e-mail: kees.plaisier@quicknet.nl

Kolokvium o renesančním umění severozápadních Čech

Muzeum města Ústí nad Labem, Památkový ústav v Ústí nad Labem a Ústav slovansko-germánských studií Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, vás zvou na pra-

covní kolokvium věnované renesančnímu umění severozápadních Čech, které se uskuteční ve dnech 25.–26. listopadu 1999 v prostorách Muzea města Ústí nad Labem.

Předběžný program:

25. listopad 1999

9.00 – 10.00	prezentace
10.00 – 11.00	Doc. PhDr. J. Kropáček: K renesančnímu umění v regionu severozápadních Čech
11.00 – 12.30	přestávka
12.30 – 18.00	exkurze (kostel sv. Jakuba Většího ve Svádově, kostel sv. Václava ve Valtířově, zámek v Benešově nad Ploučnicí)
19.30	společenský večer v Muzeu města Ústí nad Labem

blocích 14 přednášejících, z nichž připomínáme například příspěvky M. Bartoše – Vodotěžné stroje v kutnohorském rudním revíru, A. Blažko – Stará důlní díla z pohledu současné legislativy, J. Sejbala – Moravské brakteáty v středoevropském mincovnictví, K. H. Ludeiga – Dědičné štoly ve středověkých korutanských dolech, P. Stefana – Příchod prvních českých horníků z Kutné Hory do Terstu v roce 1330, O. Wagenbretha – Z počátků dolování stříbra ve Freibergu 1168 – 1350, D. Zimoly a R. Zatloukala – Hornická kolonizace Jihlavska z pohledu archeologa, K. Křesadla – Královské horní město Jihlava v přemyslovském období, Z. Jaroše – Jihlavské mincovny, K. Malého – Minerály jihlavských rudních revírů.

Po ukončení semináře se jeho účastníci přemístili do Muzea Vysočiny, kde byli přítomni slavnostnímu otevření expozice. Úvodního slova se zhostil namísto onemocnělého PhDr. Jiřího Majera, CSc. bývalý ředitel Státního okresního archivu v Jihlavě PhDr. František Hoffmann, CSc.

Zdárnou realizaci záměru vybudování nové expozice, který co se financí týče, přišel na 1,3 mil. Kč, rozhodujícím způsobem umožnil Okresní úřad Jihlava, z jehož prostředků byla hrazena většina finančních nákladů (700 tis. Kč). Nezanedbatelnou částkou jej podpořil i Městský úřad Jihlava (400 tis. Kč), menší část nákladů financovalo ze svého rozpočtu Muzeum Vysočiny (200 tis. Kč). Autorem projektu je PhDr. Zdeněk Jaroš, autorem architektonického řešení Dr. Ing. arch. Jaroslav Huňáček. Podobně jako seminář nese i nová expozice název „Dolování stříbra a mincování v Jihlavě“ a na ploše cca 110 m² ve zkratce zachycuje počátky a průběh jihlavské těžby stříbra a zdejší mincování. Expozice je umístěna v podzemních prostorách domu č. p. 57 – 58 na Masarykově náměstí, které ještě nedávno sloužily jako skladiště. Návštěvnícky atraktivní je již samotná vstupní část s dřevěnou důlní skluzavkou podél schodiště. Vlastní expozice je pak rozčleněna do několika částí. „Geologie“ prezentuje rudy Českomoravské vrchoviny a rudy Jihlavska, „Počátky města“ zdařile evokují makety středověkého městského domu, hornické vesnice, vodotěžného důlního stroje, zařízení na zpracování stříbronosných rud – např. stoupy a sháněcí pece. „Jihlavské městské a horní právo“ připomíná mimořádnou výsadu panovníka, zaručující hornímu městu Jihlavě svobodu osobní, podnikatelskou i soudní. Velmi atraktivní součástí expozice je rovněž replika šachty a čelby středověkého stříbrného dolu a také část věnována mincovnictví.

Rudolf Schebesta
knihovník Muzea Vysočiny

Nová expozice Okresního muzea v Příbrami – Hornického muzea na Březových Horách

Okresní muzeum v Příbrami zpřístupnilo dne 1. 7. 1999 v hornickém domku nové expozice věnované lidovému nábytku a národopisné dokumentaci lidové architektury Příbramska. Ty navázaly na stávající expozice prezentující interiér obydlí havířské rodiny přelomu 19. a 20. století (instalace z roku 1978) a lidové hračkářství a loutkářství (otevřené v roce 1986). Otevřením těchto nových expozic došlo ke zpřístupnění dalších prostor hornického domku čp. 105 na Březových Horách a návštěvník se tak, kromě dalších zajímavých exponátů z národopisných a dokumentačních sbírek Okresního muzea Příbram, může seznámit s celým půdorysem tohoto hornického obydlí, které odpovídá regionální formě lidového domu v povodí Berounky. Jde o dům s levou orientací – světnice, síň (s vydělenou černou kuchyní, za kterou ještě následuje kamenná komůrka, využívaná jako spíž), dvě komory (průchozí za sebou – typické pro širší oblast domu Středočeské pahorkatiny a povodí Berounky) a malá neprůjezdná stodůlka o mlátě přístupná ze zápraží.

Ve druhé komoře hornického domku je umístěna ukázka z fondu lidového malovaného nábytku z poloviny 19. století reprezentovaná dvěma skříněmi a truhlou. Jednotlivé kusy lidového nábytku jsou pak doplněny akvarely, jejichž autorem je horník a lidový umělec Václav Lexa (žil ve druhé polovině 19. a na počátku 20. století). Zachycoval zejména lidovou architekturu a obydlí příbramských horníků v tradiční zástavbě vesnic v okolí Příbrami (Orlov, Oseč, Sádek, Zdaboř) i hornickou enklávu Březové Hory převážně v letech 1906 – 1913. Akvarely mají značnou dokumentární hodnotu, i když vykazují rysy tvorby naivních umělců. Václav Lexa přispěl svým kresbným dílem k poznání lidového stavitelství Příbramska. Další akvarely L. Malého a neznámých autorů pak doplňují obraz stavební podoby vesnice a jednotlivých objektů lidového stavitelství Podbrdsko (v okolí Příbrami) na konci 19. století a v období kolem 1. světové války.

Stodůlkou hornického domku byl zpřístupněn původní hospodářský prostor, kde je vidět i užití různorodého stavebního materiálu (kamene, pálené i nepálené cihly). Je v ní umístěna expozice starého zemědělského náradí a strojů a dále nástrojů užívaných

26. listopad 1999

- 08.00 – 12.00 Mgr. V. Houfek: Památky renesančního umění severozápadních Čech v Muzeu města Ústí nad Labem
 Doc. PhDr. L. Bobková: Rodová genealogie pánů ze Salhausenu
 Mgr. M. Hrubá: Pozůstalostní agenda královských měst severozápadních Čech jako pramen poznání renesančního umění (Pozůstalost kameníka Vincence Strašryby)
 Mgr. E. Šamšulová a ak. soch. J. Živný: Renesanční výmalba kostela sv. Kateřiny a radnice v Chomutově
 ak. mal. E. Votočková a ak. mal. L. Helfertová: Zpráva o restaurování archy z kaple ve Štětí
 PhDr. L. Turčan: Plastika sv. Mikuláše z Okresního muzea v Děčíně
 ak. soch. J. Živný: Restaurování plastiky sv. Vavřince z kostela sv. Šimona a Judy v Mojžíři
 PhDr. J. Belis: Artefakt varhaní skříně uložené v Muzeu města Ústí nad Labem
- 12.00 – 13.00 přestávka
- 13.00 – 15.30 P. Oszczanowski: Nagrobek Melchiora von Redern jako pomník chrześcianskiego rycerza
 Mgr. M. Ottová: Renesanční oltář z kostela sv. Jakuba Většího ve Svádově
 PhDr. J. Smetana: Litoměřický "Roland" jako nejstarší plastika severočeské renesance (1539) a její historický význam
 Mgr. P. Hlaváček: Kameník Jörg Meyer z Kadaně
 PhDr. M. Cvrková: Kuchyňská a stolní keramika raného novověku z nálezů v Ústí nad Labem

Konferenční poplatek činí 300,- Kč.
 Podrobnější informace o možnosti ubytování a přesný program budou přihlášeným účastníkům zaslány.
Uzávěrka přihlášek je 25. října 1999!!!

Přihlášku zašlete na adresu: Petr Hrubý, Památkový ústav, Hrnčířská 10, 400 21 Ústí nad Labem, nebo na

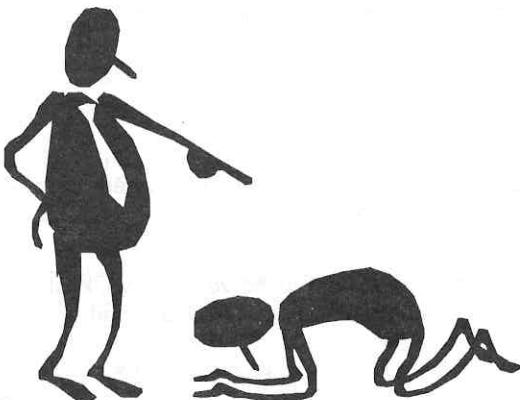
adresu Muzeum města Ústí nad Labem, Masarykova 1000/3, 400 01 Ústí nad Labem, tel.: 047/521 09 37, 520 11 16, Fax: 047/521 12 60, e-mail: muzeum.usti@ecn.cz, <http://www.cdl.cz/cdl/design/muzeum/index.htm>
 Bankovní spojení: KB 5433-411/0100, IČO 361 321, nejsme plátcí DPH.

Nabídka základního kursu muzejního managementu pro vedoucí pracovníky muzeí a galerií ve Valašském Meziříčí (6.12.-10.12.1999)

Ve dnech 6.12.-10.12.1999 se opět uskuteční v Muzeu - zámku Kinských ve Valašském Meziříčí základní kurs muzejního managementu. Kurs je určen pro vedoucí pracovníky muzeí a galerií a jeho cílem je seznámení s moderními metodami řízení a se systémem řízení. Obsahem kursu jsou otázky spojené s řízením lidí, řízením projektů, řízením v období změn a v období krizových situací, řeší se vztahy mezi mu-

zeem a zřizovatelem, muzeem a veřejností a muzeem a dobrovolnými spolupracovníky. Vzhledem k tomu, že kurs je určen pro pracovníky muzeí a galerií, jsou všechny manažerské problémy aplikovány na oblast muzejnictví. V kursu se naučíte analyzovat svoji práci, účinněji pracovat s rozpočtem a lépe řešit personální problémy, dozvíte se, jaké vlastnosti má mít schopný manager a v závěrečném testu se rozhodnete, jakým typem managera jste Vy sám. Každá problematika je prezentována formou krátkých vstupů a především manažerskými cvičeními individuálními nebo skupinovými, kdy v praxi si můžete ověřit své schopnosti. Součástí kursu jsou odborné tematicky zaměřené exkurze a společenské akce.

Kurs pořádá pracovní skupina muzejního managementu při AMG ve spolupráci s Okresním vlastivědným muzeem ve Vsetí-

ně. Délka kursu je 5 pracovních dní včetně odborných exkurzí, které jsou součástí výuky. Účastník kursu si hradí cestovní náklady, ostatní výdaje s kursem spojené hradí AMG. Vzhledem k tomu, že počet účastníků je omezen kvůli efektivní práci při manažerských cvičeních (maximální počet účastníků je 15), doporučujeme zájemcům, aby své přihlášky zaslali nejpozději do 30.10.1999 na adresu sekretariátu AMG, Kostelní 42,

170 00 Praha 7, (tel./fax 02/20399201, e-mail: amg@vol.cz). Každý přihlášený obdrží podrobný program celého kursu včetně organizačních pokynů. Případné dotazy zodpovíme na telefonních číslech (0659/713036, PhDr. Věra Tomolová, e-mail: tomolova@muzeumct.cz).

PhDr. Věra Tomolová
pracovní skupina AMG pro muzejní management

Z výstavních sálů Pozvánka na výstavu

Když pivečko pění, v světě nad ně není – 125. výročí hanušovického pivovaru

Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku
21. října 1999 – 16. ledna 2000

Výstava byla připravena k významnému výročí závodu, který získal věhlas daleko za hranicemi regionu. Zajímavé, ba atraktivní téma ovlivnilo koncepci výstavy, která byla rozdělena do dvou základních částí.

V prvním oddíle se návštěvník seznamuje s nejstarší historií vaření piva, a to nejen na území České republiky. Výstava muzejními prostředky dokumentuje hlavní materiálové předpoklady úspěšné výroby, tj. kvalitní chmel, slad a vodu. Sleduje rovněž vývoj pivovárství s výčtem osobností, které se zasloužily o zvyšování kvality, mezi nimi zaujímá první místo František Ondřej Poupě (1753-1805). Vlastní výrobu piva dokládá nejen schéma výrobního procesu, ale i mnoho nástrojů používaných v provozu i tematicky odborné časopisy a literatura. Prostředky, které umožňovaly cestu piva k zákazníkovi, nalezneme v další části. Dále instalace připomíná význam bednářského řemesla pro provoz pivovarů. Místa, kde se pivo konzumovalo, jsou prezentována řadou historických fotografií místních hostinců, restaurací i jejich vývěsními štíty. Doložen je rovněž materiálový a tvarový vývoj nádobí na pití piva od cínových korbělů, přes různé sklenice i keramické holby. Součástí výstavy je instalovaný interiér hospody z počátku 20. století. Tato zařízení plnila v různých dobách funkci společenských středisek.

Druhý oddíl výstavy je věno-

ván historii hanušovického pivovaru, který vznikl v roce 1874 z podnětu sládky Josefa Mullschitzkého (1827-1879). V první části je archivními doklady zmapována výroba piva v regionu. Postupný rozmach kapitálově silného pivovaru v Hanušovicích ilustruje rozšiřování obchodní sítě a likvidace konkurence. Správní přeměna na akciovou společnost vytvořila předpoklad ke zvyšování výrobní produkce, se kterou se pivovar ve třicátých letech umístil na třetím místě na Moravě. Exponáty této části výstavy pocházejí z majetku pivovaru a ze sbírek OVM. Patří mezi ně háky používané na ledování, pивní láhve, výčepní stojany atd. Vývoj pivovaru je také doložen v obrazovém materiálu, nejstarší fotografie pochází z roku 1886, i stavební plány. Rozmach pokračoval i po roce 1945 a současné výrobní úspěchy dokumentují různá ocenění z celostátních soutěží.

Úsilí o kvalitní prezentaci problematiky dokumentuje rovněž seznam zapůjčitelů exponátů, kdy vedle Pivovarského muzea v Plzni je třeba jmenovat Pivovar Starobrnno, Státní okresní archiv v Šumperku, Českomoravské sladovny a.s. Zábřeh a Chmelařství Tršice.

Jako doprovodný materiál k výročí vydal Pivovar Holba Hanušovice nástin historie závodu s detailnějším zpracováním posledních pětadvaceti let.

-elz-

Špýchary a sýpky

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy
3. září – 31. října 1999

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy pokračuje v roce 1999 v prezentování dokumentace jednotlivých artefaktů lidového stavitelství. Pátá výstava vý-

stavního cyklu má za cíl představit tentokrát typologickou šíři významných hospodářských objektů – špýcharů a sýpek. A to jak z hlediska užitého materiálu, tak jejich různého

k řemeslné výrobě na venkově.

Okresní muzeum tak těmito menšími stálými expozicemi dává návštěvníkovi možnost poznat další stránky každodenního života obyvatel Příbramska na přelomu 19. a 20. století a v první třetině 20. století.

PhDr. Lubomír Procházka, CSc.

Expozice Ptáci ČR opět otevřena v Muzeu Komenského v Přerově

Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově znovuotevřela dne 11. září stálou expozici Ptáci České republiky. Dva roky po povodních jsou tak zachráněné sbírky opět k vidění, a to denně od 8.00 – 16.00 hodin (soboty a neděle pro hromadné výpravy).

Zahajovací akcí je od 23. září do konce listopadu výstava Obratlovci Přerovska, ve které můžete shlédnout ryby, obojživelníky, ptáky a savce zachráněné po povodních i nové druhy vyskytující se v Přerovském okrese. Tato výstava je vhodnou názornou a motivační výukou pro školy a zájmové kroužky.

RNDr. František Hanák

Knižní vazby Jiřího Plátka

Okresní muzeum v Mladé Boleslavi
16. září 1999 – 31. října 1999

Knižní vazba už od dávných dob zaujímala významné místo v různých odvětvích umělecké výroby. Knihu především chrání, ale nezřídka i zdobí. Je návratem lidské práce, řemesla, které za určitých okolností svou úpravou a výzdobou dospívá výšek skutečného umění.

V dnešní době se kniha stala spotřebním zbožím a knihu většinou spojujeme se jménem autora. Přitom se na vzniku knihy podílí mnoho dalších profesí jako výtvarník, knižní grafik, ilustrátor či fotograf. A už vůbec se neobejde bez knihaře, který vtiskne knize konečnou podobu. Ale i v dnešní době se najdou lidé, které láska ke knihám neopustila a někteří z nich krásné knihy tvoří a jiní se jimi obklopují. Rovněž česká knižní vazba má dobrý zvuk v zahraničí díky těm, kteří přes likvidaci řemeslnických dílen v minulosti dokázali v soukromí pokračovat v tomto krásném řemesle a nadále vytvářeli originální díla. Mezi tyto umělce patří i Jiří Plátek.

Narodil se 29. 3. 1929 v Turnově. V letech 1946 – 1949 vystudoval státní grafickou školu v Praze v mistrovském oddělení knihařském u profesorů O. Blažka a J. Solara. Původní knihařská dílna už jeho děda Plátka stála v Turnově naproti muzeu. A jak to dříve chodilo, když byl dědův syn František schopen vést dílnu, děda mu ji hned předal a věnoval se své zálibě – hudbě. František Plátek si začal doplňovat znalosti ve speciálních kurzech a postupně překročil hranici běžného řemesla. Do dílny chodili výtvarníci Vik, Kinský, Durych, Juna, Linka, knihy si vozili nechat svázat dr. Bartoš z Národního muzea, paní Majerová a jiní. V otcově dílně se pohyboval často i jeho syn Jiří, který se stal rovněž učedníkem a vykročil na cestu knihařského řemesla. Po ukončení studií se ale začala blížit doba, kdy měla existence dílny skončit a ta se měla předat do komunálu. Po zabrání dílny odešel František Plátek do Liberce, kde se začal věnovat loutkařině. Jiří Plátek ještě nějaký čas v dílně pracoval, ale po skončení vojny také odešel do Liberce, kde nastoupil do tiskárny a třicet let zde pracoval jako mistr v knihárně. V té době se ale knihy tiskly na kvantitu a ne na kvalitu, a tak i Jiří zatoužil udělat si vlastní knihu tak, jak se to léta učil. Začal vázat knihy pro potěšení, ale když chtěl udělat nějakou zakázku, byla jediná cesta – přes Dílo, podnik Svazu výtvarných umělců. Zde se nechal odradit neúspěchem při schvalování členy komise, která jeho práce odmítla. Ty poslal na Trienále umělecké knižní vazby a hned obdržel čestná uznání.

Od roku 1969 je Jiří Plátek členem Svazu českých výtvarných umělců, v roce 1997 zakládajícím členem Společenstva českých knihařů. Za dobu svého působení měl šest samostatných výstav, účastnil se na dvanácti společenských výstavách, čtyřech zahraničních výstavách. Pravidelně se zúčastňuje Trienále umělecké knižní vazby, kde v roce 1985 obdržel čestné uznání. Má zastoupení ve sbírkách jak muzeí, tak i v soukromých sbírkách doma i v zahraničí.

„Myslím, že knihy člověk nikdy docela neopustí, i když nebudou tak rozšířené jako dnes. Věřím, že z knihy se stane větší vzácnost. Že i v mladších generacích vyrostou ti, kteří se budou zajímat o krásné tisky a umělecké vazby. Člověk, i když žije sebeuspěchanější život, bude vždy toužit po něčem hezkém, co mu udělá radost.“

Výstava Jiřího Plátka je doplněna originálními linoryty z autorské knihy akad. malířky Kateřiny Černé. Co objevila sestra pana lékárníka.

- dle zaslaných materiálů -

situování ve dvorech zemědělských usedlostí, v areálech šlechtických dvorů, u far i jako samostatně stojících kamenných objektů kontribučních a panských sýpek v intravilánech vesnic.

Pokud jde o fotodokumentaci, budou představeny výsledky především z odborné a výzkumné činnosti Středočeského muzea z let 1991 – 1999. Kromě velmi cenné fotografické dokumentace ze sbírkových fondů muzeí zastoupených na výstavě, je zde dále prezentována část výzkumné činnosti autora výstavy, a to několika snímků špýcharů a sýpek, které byly pořizovány od poloviny 70. let (část z nich je uložena v dokumentační sbírce ÚEF AV ČR Praha). Fotografie, plány, kresby, modely dokumentující jednotlivé typy roubených i zděných špýcharů zvláště na území středních Čech, jsou doplněny o zajímavé a hodnotné objekty u ostatních území Čech. Zajímavá jistě bude pro návštěvníka kolekce roubených špýcharů (některé s valenými klenbami) z oblasti Pod-

blanicka, Benešovska a Voticka, doložená dokumentací z výzkumu L. Procházky a R. Váni (z Muzea okresu Benešov se sídlem ve Vlašimi) realizovaných již od roku 1991 a též sbírkovými fondy MOB Vlašim. Část špýcharů byla též podchycena při řešení výzkumného projektu Památkově hodnotná vesnická sídla na území okresu Mladá Boleslav (ve spolupráci s Okresním muzeem) a Klatovy a Prachatice (ve spolupráci s Muzeem Šumavy v Sušici), z jehož fotodokumentace jsou zde rovněž ukázky. Vystavená kresebná dokumentace pochází především ze sbírek Národního zemědělského muzea – zámku Kačina, Muzea dr. B. Horáka v Rokycanech a Městského muzea ve Skutči. Trojrozměrné předměty, které mohly sloužit ve špýcharu k uložení a manipulaci s vymláceným obilím, byly vybrány z bohatých sbírek Národopisného muzea Slánska v Třebízi a ze sbírek Okresního muzea v Přibrami.

PhDr. Lubomír Procházka, CSc.

Kolínsko – území s archeologickými nálezy a letecká prospekce

Regionální muzeum v Kolíně
28. září 1999 – 31. květen 2000

Výstava na příkladu Polabí přibližuje problematiku letecké archeologie a zároveň vysvětluje pojem území s archeologickými nálezy. Autoři se snažili prostřednictvím leteckého snímkování v kombinaci se známými nálezy dokumentovat hustotu síť pravěkého osídlení regionu, která zde existovala již před vznikem dnešní sídelní struktury. Návštěvníci zde mohou z ptáčích perspektiv shlédnout většinu hradišť v okolí, ale i

další méně známé lokality a na příkladech různých vegetačních příznaků se mohou naučit poznávat archeologické památky. Výstava je doplněna dokumentačními snímky z archeologických výzkumů a promítáním leteckých záběrů, díky kterým si zde na své přijdou i ti, kteří se o problematiku archeologie příliš nezajímají.

- dle zaslaných materiálů -

Z geologie Jesenicka I.

Vlastivědné muzeum Jesenicka v Jeseníku
14. října - 30. listopadu 1999

V rámci cyklu přírodovědných výstav Vlastivědného muzea Jesenicka byla připravena i úvodní výstava pro každoroční podzimní setkání s geologií a geologickými jevy Jesenicka. Setkání jsou určena jak široké veřejnosti, s důrazem na školní děti a mládež, tak i veřejnosti odborné, pro připomenutí výsledků jejich prací, ukázek nových nálezů a nových poznatků. Činnost geologického oddělení Vlastivědného muzea Jesenicka zahrnuje kromě souboru geologických věd též celé zbývající spektrum jevů abiotických, které se projevují jak na území okresu Jeseník, tak v přesahujících geologických strukturních. Dle potřeby, plynoucí ze snahy

VMJ postupně připomínat všechny zajímavosti a krásy přírody Jesenicka (po určitých logických celcích), se jich budeme dotýkat. Stejně tak, jak je zřejmé již na této výstavě, se nevyhýbáme a ani nadále nebudeme, otázkám mezivědním.

Výstavu jsme pojali jako úvodní. Jejím základním úkolem je seznámit širokou veřejnost nenásilnou a jednoduchou formou s počátky geologie jako vědy a jejím rozšířením do několika samostatných vědních oborů. Z jednotlivých geologických disciplín jsou připomenuty především ty, které studují jevy, se kterými se jesenická veřejnost, včetně návštěvníků Jesenicka, setkává nejčastěji a

teré jsou mj. také předmětem výuky a výchovy ve školách.

Návštěvníci výstavy se seznámí se stručnou historií vývoje geologie jako vědy, světem geologických map a jejich účelem, v rámci kapitolky z mineralogie a petrologie se dotýkáme i oblasti krystalografie a vzniku hornin, především těch, které zejména tvoří geologické podloží jesenického okresu. Z dalších geologických dějů je věnována pozornost otázkám tektonickým, paleontologickým a geomorfologickým.

Připomínáme i dary příznivců geologického oddělení VMJ, kteří i v dnešní ekonomicky neobyčejně vyjaté době přinášejí do VMJ zdarma četné nálezy nerostných přírodnin (hornin, minerálů, rudnin, zkamenělin). Dary přicházejí jak od široké veřejnosti, tak od veřejnosti odborné, včetně vzácné literatury, map a pod. Velkou pomocí jsou rovněž informace o technických pracích (při nichž je odkrýváno skalní podloží), které probíhají v našem zájmovém území, včetně významných informací o nálezech památných desek, hraničnicků, či "balvanů", které dokládají určité geologické děje. Velmi významné jsou i informace o pozůstatcích důlních a lomařských děl z minulosti.

V rámci připomínání letošních výročí si všímáme i části důlní historie Jesenicka, především z 1. poloviny 16. stol. V letech 1519 a 1529 byla Jeseníku potvrzena a rozšířena horní práva a svobody (především v souvislosti s dobývá-

ním zlata a železa).

Veškerá témata výstavy jsou dokumentována jak trojrozměrnými ukázkami, tak četnými fotografiemi a obrázky, včetně vysvětlujících textů. Pro předem ohlášené návštěvy je připraveno provedení výstavou jejím autorem.

Do výstavy jsme vkomponovali i svět kulturních a technických kamenných památek, jednak jako připomenutí tzv. "užitého" kamene (včetně zdůraznění potřebné péče o něj), jednak jako úvod i do světa krajnotvorby. Přitom jsme se již také interdisciplinárně dostali do oblastí pionýrského života (na památkách, ve starých lomech na skalách apod.).

V rámci připomínání jesenické geologie jsme nemohli zapomenout ani na významná výročí práce znamenitého jesenického vlastivědce Ing. F. Kieglera. Z jeho sběrů pochází hojně unikátních exponátů zastoupených jak ve VMJ, tak v mnoha muzeích a vysokých školách v České republice a v zahraničí.

Výstava sama poslouží i různým setkáním, je připraveno několik přednášek, včetně menších seminárních setkání (Muzejních výstavních čtvrtků) pro vlastivědné pracovníky, pracovníky samosprávy a státní správy.

Nejmenším dětem je určena pohádka o žule a při odchodu z výstavy si mohou návštěvníci odnést na památku valounek z Bělé (největší řeky Jesenicka).

RNDr. Jan Hauk, CSc.

Z darů muzeu v roce 1998

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy
Od 11. září 1999

V roce 1998 vydalo jílovské muzeum 67 darovacích listin pro 61 dárců. Získalo darem 413 předmětů a z toho bude možné shlédnout přibližně 92 předmětů na výstavě, umístěné ve vestibulu Regionálního muzea v Jílovém u Prahy.

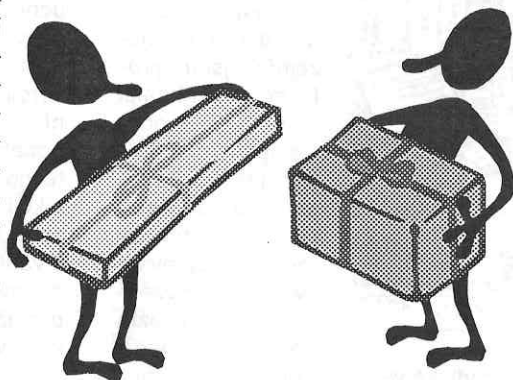
Mezi vystavenými předměty je pět exponátů, které již prošly rukama restaurátorů a konzervátorů. Za jejich ošetření zaplatilo muzeum 30.283,- Kč. Ostatní předměty byly ošetřeny a očištěny a ty, které vyžadují odbornou ruku restaurátora, se odborného zásahu dočkají později. Zde hrají velkou roli odborníci, ale hlavně finanční prostředky, kterých muzeum nemá na zbytek.

Všem, kteří nezištně pomáhají muzeu rozšiřovat a doplňovat sbírkový fond děkujeme a každému dárci vystavíme na výstavě alespoň jeden

z darovaných předmětů. Toto je již pátá výstava z darů muzeu a každá se těšila velkému zájmu návštěvníků pro svou rozmanitost a pestrost.

Ještě jednou vyslovujeme všem dárcům poděkování a věříme, že na muzeum nezapomenou ani v následujících letech.

B. Dostálová

Schránky vůní

Muzeum skla a bižuterie
v Jablonci nad Nisou
27. září – 31. prosinec 1999

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou připravilo zcela ojedinělou výstavu českého toaletního skla od 18. století po současnost. Kurátory výstavy jsou PhDr. Jitka Lněničková a Mgr. Petr Nový, spolupracovali Mgr. Mieczyslaw Byuczynski, Michal Gelnar, Eva Ranšová a Ing. Ladislav Žák. Všichni jsou autory odborně i výtvarně kvalitně připraveného katalogu, který byl k výstavě vydán. Na výstavě se podílelo devět sponzorů a pět mediálních partnerů. Výstava se koná pod záštitou ministra kultury Pavla Dostála, který ji také 27. září zahájil.

Výstava představuje výběr z několika tisíc zpracovaných ukávek výroby toaletního skla od 18. století po současnost z třiceti sbírek. Vystavené exponáty zapůjčilo šestnáct českých muzeí a polské Muzeum okregowe Jelenia Góra, Moser a.s. Karlovy Vary, jedenáct soukromých sběratelů a tři sklářské školy.

Návštěvníci mohou spatřit mimořádnou kolekci toaletního skla z Jizerských hor a Krkonoš, Nového Boru a Kamenického Šenova, Šumavy, Novohradských Hor a Třebońska, Českomoravské vrchoviny a Posázaví, z Moravy a Slezska a Jelenigórské kotliny, která dosud nebyla u nás k vidění. Výstava je doplněna ukázkami tradičních vůní a dobové módy a stručnými, ale výstižnými texty. Zcela jistě patří k tomu nejlepšímu, co bylo a je v muzejních výstavních síních v letošním roce vystaveno.

-jž-

Volná místa

Národní muzeum
Václavské náměstí 68, Praha 1

přijme:

**chemika/čku – konzervátora
muzejních sbírek**

Požadavky: VŠ vzdělání, práce na PC, znalost jazyků.

Nástup: možný ihned, možnost i pro absolventa VŠ.

Písenné nabídky: doplněné profesním životopisem zasílejte na adresu NM, osobní oddělení.

Bližší informace:

poskytne RNDr. Litochleb,
tel.: 02/24 49 72 95, popř. osobní
oddělení, tel.: 02/24 49 72 03.

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Přemyslovců 6, 669 45 Znojmo
tel.: 0624/22 49 61
fax: 0624/22 52 10

nabízí k prodeji:
**nevyužitá čalouněná sedadla
(divadelní)**

sestavená do 10 řad po 8 kusech
za cenu stanovenou soudním znalcem
ve výši 20.000,- Kč.

Věstník Asociace
českých a moravskoslezských
muzeí a galerií
5/1999

Vydává AMG s finanční podporou Minis-
terstva kultury ČR.

Vychází 20. října 1999
Náklad 850 ks.

Adresa redakce:
Kostelní 42, 170 00 Praha 7
Tel./fax: 02/203 99 201
e-mail: vestnik@cz-museums.cz

Uzavěrka příštího čísla 15.11.1999.

Redakční rada:
PhDr. Luboš Antonín (Národní muzeum
Praha), PhDr. Luděk Beneš (Okresní muzeum
Mladá Boleslav), PhDr. Pavel Ciprian
(Jihomoravské muzeum ve Znojmě), Dagmar
Fialová (AMG), PhDr. Jan Hozák (Národní
technické muzeum Praha), Mgr. Irena
Chovančíková (Masarykovo muzeum
v Hodoníně), RNDr. Jiří Zalman (Ministerstvo
kultury ČR)

Redaktor: Irena Peková
Grafická úprava: Dagmar Fialová
Internetová verze: Ing. Karel Vacek

Podávání novinových zásilek povolilo
Ředitelství pošt Praha,
čj. NP 1907/1993 dne 6. října 1993.

Registrace MK ČR 8331.

metodické vybavení pro práci se sbírkami i návštěvníky jako konzumenty

Inzerce

Pronájem zámku v Měšicích

Obecní úřad Měšice, okres Praha - východ nabízí od 1.1.2000 k pronájmu budovu rokokového zámku z 18. století o celkové využitelné ploše cca 2.900 m². Plynová kotelna z roku 1997, vlastní ČOV s možností pozdějšího napojení na obecní ČOV, elektro- a vodovodní přípojka, vše v dobrém stavu k okamžitému využití.

Zámek je umístěn v parku o rozloze 15 ha.

Výše nájmu za celý objekt 50-120 tis. měsíčně podle charakteru využití. Lze uvažovat i o pronájmu více společností.

Bližší informace na tel. 02/6873309

A na závěr...

Josef Beneš: Muzejník a muzeolog

Možná vám to přijde jako hraní se slovíčky, ale přesné ujasnění terminologické je v každé oblasti základním předpokladem dorozumívání. Záměna termínu jakožto mylné ztotožňování rozdílných významů je znakem nevyzrálosti oboru, ať už jím myslíme praktickou činnost, nebo oborovou teorii. Jako každý obor lidské činnosti má i muzejnictví dvojitý tvář: pro laickou veřejnost je viditelná ta složka konkrétní, s kterou se setkává v muzeích. Že existuje také abstraktní teoretická složka muzejnictví – čili to, co se o tom oboru píše a přednáší na universitě – ho nezajímá a nic zlého na tom není. Ale je na pováženou, že obě tyto složky ztotožňují muzejníci jako specialisté pro uchovávání a uplatňování mobilních výtvarů přírody a člověka jako pracovního a vyjadřovacího prostředku muzea. Muzeum je institucionální formou uchovacího vztahu společnosti k mobilním výtvarům jako součástí kulturního dědictví. Muzejníci jsou profesně nejen znalci sbírek v monodisciplinárním pojetí, jak jsou školeni na universitách, ale měli by mít i doplňovací kvalifikaci muzeologickou jakožto

muzejních služeb veřejnosti. Ten kondicionál uvádím proto, že na univerzitách se o poslání muzeí zpravidla nic nedověděli, takže jsou snad znalci sbírek – u historiků ani to neplatí, protože na univerzitách se naučí pracovat jen s archiváliemi a literaturou, hmotné prameny k dějinám se nepřednášejí s výjimkou Opavy nikde – ale know-how muzejní si mohou osvojit až v praxi, pokud neabsolvovali v Brně postgraduální školení v muzeologii.

Muzeologem lze nazvat jen toho, kdo se zabývá teoretickou stránkou muzejnictví, tj. studuje (popř. přednáší) historii, teorii a metodiku fungování muzeí ve společnosti. Naproti tomu muzejníkem je ten, kdo prakticky zajišťuje uchovávání a uplatňování muzejních sbírek jakožto dvojité chápání poslání muzejnictví. Jedině v Rumunsku jsem se setkal s tím, že jsou ty dvě profese přesně rozlišeny: muzeolog se zabývá teorií, muzeograf realizuje prakticky poslání muzea tím, že sbírky uchovává jako součást kulturního dědictví a včleňuje je do života společnosti formou uplatňování pro vědu – v roli pramenů pro vědecké poznání – a hlavně pro výchovu – v roli exponátů jako nositelů poselství o skutečnosti jaká byla čili autentických – nikoli pouze zprostředkovaných – zdrojů poznání a emocionálního prožívání jejich svědectví, jež nelze redukovat jen na estetické působení, protože významné je i etické ovlivňování vědomí lidí jakožto složka kultivace a humanizace člověka v demokratické společnosti.